

ТОГТВОРТОЙ
ХӨГЖЛИЙН ТАЙЛАН

2024

АГУУЛГА

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

- 4 Ерөнхий мэдээлэл
- 6 Гүйцэтгэх захирлын мэнчилгээ
- 8 Тогтвортой байдлын онцлох мэдээллүүд
- 10 Хүлэмжийн хийн ялгарал

ЗАСАГЛАЛ

- 13 Тогтвортой байдлын он цагийн товчоо
- 14 Стратеги
- 15 Бүтэц, зохион байгуулалт, хяналт
- 16 ТҮЗ-ийн түвшинд
- 16 ТҮЗ-ийн гишүүдийн туршлага болон мэргэшил
- 18 Удирдлагын багийн оролцоо ба дэмжих засаглал
- 20 2030 болон 2050 оны зорилго, зорилтууд

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН САНХҮҮЖИЛТ

- 22 Тогтвортой, ногоон санхүүжилт
- 22 Тогтвортой, ногоон зээлийн багц
- 27 Ногоон бизнесийн шилжилтийг санхүүжүүлэх нь
- 28 Иргэдийн ногоон хэрэглээг санхүүжүүлэх нь
- 29 Бидний үзүүлж буй нөлөө
- 30 Санхүүжүүлсэн болон хөрөнгө оруулсан хүлэмжийн хийн ялгарал
- 34 ХХЯ өндөр салбарууд ба бууруулах нарийвчилсан төлөвлөгөө

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 38 Үйл ажиллагаанаас үүдэн ялгарч буй хүлэмжийн хийн ялгарал
- 41 Тогтвортой, ногоон үйл ажиллагаа
  - 44 • Эрчим хүч
  - 44 • Ус
  - 45 • Хог хаягдал

НИЙГЭМ

- 48 Нийгмийн хариуцлага
- 51 Төсөл хөтөлбөр, аян
- 53 Оюутнуудыг дэмжих хөтөлбөр
- 54 Хүний нөөц-Үл ялгаварлах, тэгш эрх, оролцоо
- 55 НҮББОХ-ХБЗ 2030 он хүртэлх хамрах хүрээ
- 56 Хүний эрхийг хүндэтгэн дээдлэх
- 57 Ажилтнуудын хангамж
- 58 Бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээр дамжуулан нийгэмд үзүүлж буй эерэг нөлөөлөл
- 59 Жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийн өрсөлдөх чадавхыг бэхжүүлэх

ОЛОН ТАЛТ ОРОЛЦОО

- 62 Мэдлэгээ хуваалцах, бусдыгаа манлайлах нь
- 64 Оролцогч талуудын хамтын ажиллагаа
- 65 Гишүүнчлэл

УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЭРСДЭЛ

- 68 Засаглал
- 70 Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэл ба боломжууд
- 77 Харилцагчдын байгаль орчин нийгмийн эрсдэлийг удирдах нь

ТООН ТОДРУУЛГА

- 80 Ажилтнуудын тоон мэдээлэл
- 82 Байгаль орчинтой холбоотой тоон мэдээлэл
- 84 Хүлэмжийн хийн ялгаруулалт
- 86 Бусад мэдээлэл
- 90 БОНЗ-той холбоотой шагнал
- 91 Ил тод нээлттэй тайлагнал

БОНЗ ТАЙЛАГНАЛЫН ОУ-ЫИН СТАНДАРТУУДЫН НИЙЦЭЛ

- 94 НҮББОХ-Банк Санхүүгийн Санчаачилга, Хариуцлагатай банкны зарчмуудын хэрэгжилтийн тайлан
- 100 2023 оны хүлэмжийн хийн тооцооллын тодруулга

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Тайлан бэлтгэсэнтэй холбоотой мэдэгдэл

Голомт банк ХК-ийн 2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлан (цаашид "Тайлан" гэх) нь Голомт банк ХК (цаашид "Голомт банк", "банк" эсвэл "бид" гэх)-ийн Байгаль орчин, Нийгэм, Засаглал (цаашид БОНЗ гэх) болон ногоон санхүүжилтийн чиглэлээр 2024 онд хийгдсэн үйл явц, ахиц дэвшлийн талаар мэдээлэл өгөх зорилготой юм. Үүнд банкны ногоон болон нүүрстөрөгч багатай санаачилгуудыг дэмжсэн болон ногоон санхүүжилтийг уриалсан ололт амжилтуудыг багтаасан болно. Өөрөөр заагаагүй бол, энэхүү тайлан нь 2024 оны 1-р сарын 1-ээс 12-р сарын 31-нийг хүртэлх санхүүгийн жилийн мэдээллийг агуулна.

Тайлангийн тухай

Энэхүү Тогтвортой хөгжлийн тайлан нь Гүйцэтгэх захирлаар баталгаажсан ба дараах хууль дүрэм, стандарт, удирдамжийн дагуу бэлтгэгдсэн болно.

Монголын хөрөнгийн бирж- БОНЗ, Тогтвортой байдлын тайлагналын удирдамж (2022 онд гарсан)

НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөр, Санхүүгийн санаачилга- Хариуцлагатай банкны зарчмууд, (2019 онд гарсан)

Монгол улсын Тогтвортой санхүүжилтийн зарчмууд (2015 онд гарсан)

Санхүүгийн Тогтвортой байдлын зөвлөл/ISSB-ийн Уур амьсгалтай холбоотой санхүүгийн тодруулга хийх ажлын хэсгийн (TCFD) зөвлөмжүүд (2023 онд гарсан)

Өгөгдлийн мэдэгдэл

Тайлан дах тоо баримтууд нь 2024 оны 1-р сарын 1-ээс 2024 оны 12-р сарын 31-ний хооронд байна. Өөрөөр заагаагүй бол, тайланд дурдсан мөнгөн дүн төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн болно. 2024 оны Хариуцлагатай банкны зарчмын тайлангийн мэдээлэлд Дотоод Аудитын Газраас баталгаажуулалт хийсэн болно.

Нийтлэлийн хэлбэр

Тайланг онлайн хэлбэрээр гаргасан ба банкны вэбсайтаас татан авах боломжтой. Тайлан нь англи, монгол хэл дээр гарсан бөгөөд хоёр хувилбарын хооронд зөрүү гарсан тохиолдолд монгол хувилбарыг баримтална.

Холбоо барих: sfd@golomtbank.com

“Хариуцлагатай банкны зарчмын тайлан” баталгаажуулалтын хураангуй үр дүн

Хамрах хүрээ:

Голомт банкны Дотоод аудитын газар нь банк НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрийн “Хариуцлагатай банкны зарчмын тайлан”-д нэгдсэн банкуудын “Хариуцлагатай банкны зарчмын тайлан” бэлдэх удирдамжийн дагуу боловсруулж, “Тогтвортой хөгжлийн тайлан-2024”-т тусгасан дараах 6 зарчмын хэрэгжилтийн нотлох мэдээлэл, тооцоолол, үр дүнд 2024.12.31-ний өдрийн байдлаар баталгаажуулалт хийсэн.

1. Нийцэл (Alignment)
2. Нөлөөлөл ба зорилтод түвшин (Impact & Target setting)
3. Харицгач, үйлчлүүлгчид (Clients & Customers)
4. Оролцогч талууд (Stakeholders)
5. Засаглал ба соёл (Governance & Culture)
6. Ил тод байдал ба хариуцлага (Transparency & Accountability)

Хараат бус байдал:

Дотоод Аудитын Газар нь Голомт банкны Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд харьялагдах зохион байгуулалтын бүтгийн нэгж бөгөөд Гүйцэтгэх удирдлагаас хараат бусаар үйл ажиллагаа явуулдаг. Голомт банкны Дотоод Аудитын үйл ажиллагаа нь 2021 онд хөндлөнгийн байгууллагаар чанарын баталгаажуулалт хийлгэж, “Дотоод Аудитын Олон Улсын Стандарттай 100% нийцсэн, Аудиторууд нь Аудиторын Ёс зүйн кодыг мордож ажилладаг” гэх дүгнэлт авсан Монгол Улсын анхны Дотоод Аудитын изгж юм.

Арга зүй:

- Тайланд тусгагдсан мэдээлэл, хийгдсэн ажлууд нь бодитой эсэхийг баталгаажуулах зорилгоор холбогдох тушаал, шийдвэр, зохицуулалтын баримт бичиг зэрэг нотлох баримтуудыг цуглуулж, хариуцсан ажилнуудаас тодруулга авч тулган баталгаажуулсан.
- Тайланд тусгагдсан тоо мэдээлэл, тооцоололд ашигласан өгөгдлийн чанарыг баталгаажуулах зорилгоор өгөгдлийн эх үүсвэрийг тодорхойлж, өгөгдлийн сан, өгөгдөл боловсруулсан нэгжүүдээс мэдээлэл цуглуулж, тулган баталгаажуулсан.
- Тооцоолол хийхдээ ашигласан өгөгдлийг боловсруулж, мэдээллийг ангилахдаа холбогдох аргачлалын дагуу зөв хийсэн эсэхийг түүвэрээр баталгаажуулсан.
- Тайланд тусгагдсан тооцоолол нь холбогдох аргачлалын дагуу зөв хийгдсэн эсэхийг баталгаажуулсан.

Дүгнэлт:

“Хариуцлагатай банкны зарчмын тайлан”-д хийсэн баталгаажуулалтаар тус 6 зарчмын хүрээнд хийгдсэн ажил, тооцоолол нь бодит байдлаас зөрүүтэй тусгагдсан эсвэл материалыг хэмжээний өөрчлөлт, сайжруулалт хийхүйц асуудал илрээгүй. Харин баталгаажуулалтын явцад сайжруулах шаардлагатай асуудлууд гарсныг тухай бүр явцын үүрэг өгч засварлуулсан. Мөн тооцоололд ашиглагдах өгөгдлийн чанар, хамрах хүрээг нэмэгдүүлэх, автоматжуулах боломжийг судалж, үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх чиглэлд холбогдох зөвлөмжүүдийг хүргүүлэв.

Тайланг хэрэглэх хязгаарлалт:

Энэжүү тайлан нь зөвхөн Голомт банкны мэдээлэл, тайланд ашиглагдах зориулалттай тул хэвлэх, хувилах, гадагшид сууриний тайлантай тайлан, хавсралтуудыг банкны дотоод болон гуравдагч этгээдэд өгөх зайлшгүй шаардлага гарсан тохиолдолд Аудит хариуцсан захирал эсвэл Дотоод Аудитын Газрын захиралд хандана уу.

Аудит хариуцсан захирал эсвэл Дотоод Аудитын Газрын захирлаас тайлан, хавсралтуудтай танилцах зөвшөөрөл авсан банкны дотоод болон гуравдагч этгээд нь дээр дурдсан үүргийг мөн хүлээнэ.

ДОТООД АУДИТИЙН ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ:

А.ТУЯА

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН МЭНДЧИЛГЭЭ

А.ОДОНБААТАР
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Голомт банк нь дэлхий дахинд тулгамдсан асуудал болоод байгаа ур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой сорилтуудыг сааруулах, дасан зохицох, Парисын хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг хангахад хүлээсэн чухал үүргээ ухамсарлаж, өөрсдийн үйл ажиллагаа болон бүтээгдхүүн, үйлчилгээгээрээ дамжуулан ногоон эдийн засгийн шилжилтийг хурдасгахад бодитой хувь нэмрийг оруулсаар байна.

Түүнчлэн бид стратеги, зорилго, зорилтуудаа Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудтай нийцүүлэн, нөөцийг үр ашигтайгаар хуваарилж, ээрэг өөрчлөлтийн хил хязгаарыг тэлж, шинэ боломжуудыг бий болгохыг эрэлхийлж байна.

Байгаль орчин, нийгэм, эдийн засагт бодитой хувь нэмэр оруулах, сайн засаглалыг бэхжүүлэхийн зэрэгцээ сайн сайхныг санхүүжүүлдэг хариуцлагатай банк байх нь бидний зорилго билээ.

Сүүлийн жилүүдэд цагуур, байгалийн гамшигт үйлявдлууд улам хурцдаж, давтамж нь нэмэгдсээр байна. 2024 онд Монгол улсад сүүлийн 50 жилд тохиолдоогүй хамгийн

хүнд зуд боллоо. Хүн амын гуравны нэг нь нүүдэллэн амьдардаг, мал аж ахуйгаас ихээхэн хамааралтай манай улсад ийм зуд тохиох нь нийгэм, эдийн засгийн хувьд ноцтой сөрөг нөлөө үзүүлдэг.

Үүр амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй энэ мэт байгалийн гамшигт үзэгдлүүд нь эдийн засаг болон бизнесийн тогтвортой байдалд хүндээр нөлөөлөхүйц эрсдэл болоод байгаа нь бид бүгдийн оролцоо, хамтын ажиллагаа зайлшгүй шаардлагатайг харуулж байна. Голомт банк ч мөн өөрийн оролцоо тодорхойлж, үйл ажиллагаа болон санхүүжилтээрээ дамжуулан ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг 2023 онд Хамрах хүрээ 1,2 болон 3-ийн хүрээнд тооцоолон, цаашид бууруулах дунд болон урт хугацааны зорилтуудыг тавин ажиллаж байна.

Энэхүү зорилтдоо хүрэхийн тулд өнгөрсөн онд шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, мөн үндэсний онцлогт тохирох арга барилаар тогтмол сайжрах алхмуудыг хийв. Тайлант он болон ирэх онуудад бид нүүрстөрөгчийн хийн ялгарал хамгийн өндөр 7 салбаруудын онцлогт тохирсон шилжилтийн төлөвлөгөөнүүдийг үе шаттайгаар гарган, өөрийн үйл ажиллагаа болон санхүүжилтээрээ дамжуулан ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг

бууруулах зорилго зорилтдоо хүрэхээр үргэлжлүүлэн ажиллах болно.

Голомт банкны хувьд санхүүжилтээрээ дамжуулан харилцагчдынхаа ногоон шилжилтийг дэмжих, тогтвортой ногоон санхүүжилтийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэхийн тулд 2030 он гэхэд нийт зээлийн багцын 10 хувийг тогтвортой, ногоон санхүүжилтээр бүрдүүлэх зорилт тавьсан. Энэхүү зорилтын хүрээнд сүүлийн 5 жилийн хугацаанд нийт 875 тэрбум төгрөгийн ногоон санхүүжилтийг олгосон ба, үүнээс 309 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 2024 онд олгосон байна.

Өнгөрсөн онд тогтвортой хөгжил болон тогтвортой санхүүжилтийн хүрээнд гаргасан ахиц дэвшил нь банкны нийт удирдлага болон ажилтнуудын маань хичээл зүтгэл, шаргуу хөдөлмөрийн үр дүн билээ.

Банкны тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх, бодит ээрэг нөлөөллийг бий болгоход хамтран ажиллаж буй эрхэм харилцагчид, зохицуулагчид, олон улсын хөгжлийн байгууллагууд болон бусад оролцогч талууддаа талархал илэрхийлье!

ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫН ОНЦЛОХ МЭДЭЭЛЛҮҮД

875
ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

2019 оны 3-р улирлаас 2024 оны 4-р улирлын хооронд 875 (2023: 565) тэрбум төгрөгийн тогтвортой, ногоон санхүүжилтийг олгосон бөгөөд үүнээс 309 (2023: 243) тэрбум төгрөгийг 2024 онд олгосон байна.

2030: 30%   **ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРАЛ**
2050: 50%   **2030: 30% (суурь өгөгдөл 2023)**
2050: 50% (суурь өгөгдөл 2023)

265
ТЭРБУМТӨГРӨГ

Ногоон зээлийн багц 265 (2023:183) тэрбум төгрөг болсон байна. Энэ нь:
 Банкны нийт зээлийн багцын 3.6%
 Зах зээлийн 19.6% хувийг эзэлж байна

2030: 5%   **УСНЫ НӨӨЦ**
2050: 10%   **2030: 5% (суурь өгөгдөл 2023)**
2050: 10% (суурь өгөгдөл 2023)

ЭРЧИМ ХҮЧ 30%

2030 он гэхэд Эрчим хүчний хэрэглээг 30% бууруулах (2023 суурь үзүүлэлтээс)

УСНЫ ХЭРЭГЛЭЭ 5%

2030 он гэхэд Усны хэрэглээг 5% бууруулах (2023 суурь үзүүлэлтээс)

ДАХИВАР ХОГ ХАЯГДАЛ 30%

2030 он гэхэд Дахивар хог хаягдлын хэмжээг 30% нэмэх (2023 суурь үзүүлэлтээс)

ХУДАЛДАН АВАЛТ 50% НОГООН

Тогтвортой, ногоон худалдан авалтын стандартыг батлан 2030 он гэхэд нийт худалдан авалтын 50%-ийг ОУ-ын шаардлагатай нийцүүлж тогтвортой, ногоон худалдан авалтаар бүрдүүлэх зорилт тавив.

ТОС ОНЦЛОХ БАНК
2024

ТЭРБУМ МОД САНГИЙН
ШИЛДЭГ ДЭМЖИГЧ 2024

TOP-THIRD
S&P БОНЗ ҮНЭЛГЭЭ

2024

103 МЯНГАН

тнСО₂e

Өөрийн үйл ажиллагаанаас ялгарч буй хүлэмжийн хийн хэмжээг бууруулсаар байна

2023 оны өөрийн үйл ажиллагаанаас

1.7 САЯ

тнСО₂e

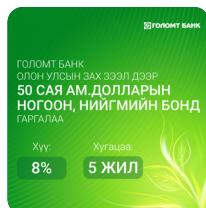
САНХҮҮЖҮҮЛСЭН БОЛОН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛСАН
ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН ТООЦООЛОЛ

2024 оны нийт санхүүжүүлсэн ХХЯ

50 САЯ

АМ.ДОЛЛАРЫН

НОГООН, НИЙГМИЙН БОНД
ГАРГАЛАА

2023

235 МЯНГАН

тнСО₂e¹

Өөрийн үйл ажиллагаанаас ялгарч буй хүлэмжийн хийн хэмжээг бууруулсаар байна.

2024 оны өөрийн үйл ажиллагаанаас

1.03 САЯ

тнСО₂e²

САНХҮҮЖҮҮЛСЭН БОЛОН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛСАН
ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН ТООЦООЛОЛ

2023 оны нийт санхүүжүүлсэн ХХЯ /суурь он/

LEED O+M

GOLD Сертификат

Төв оффисын барилга LEED O+M GOLD сертификат авав.

¹2023 оны хүлэмжийн хийн тооцооллыг сайжруулж залруулсан болно. Хавсралт хэсгээс дэлгэрэнгүй тайлбар харна уу.

²2023 оны хүлэмжийн хийн тооцооллыг сайжруулж залруулсан болно. Хавсралт хэсгээс дэлгэрэнгүй тайлбар харна уу.

ХҮЛЭМЖИЙНХИЙНЯЛГАРАЛ

Хамрах хүрээ1 (тнCO2e)

Түлш:
2024: 96,130.59
2023: 231,794.22

Агааржуулагч:
2024: 34.07
Хөргөгч, хөргүүр:
2024: 0.41

Хамрах хүрээ3 бусад (тнCO2e)

Хог хаягдал:
2024: 2,050.77
2023: 2,175.73

Томилолт:
2024: 166.24
2023: 145.44

Ажилтнуудын гэр-ажил:
2024: 230.87
2023: 185.56

Хамрах хүрээ2 (тнCO2e)

Эрчим хүч:
2024: 2,627.67
2023: 881.3

Дулаан:
2024: 2,281.9
2023: 278.52

Хамрах хүрээ3 санхүүжүүлсэн (тнCO2e)

Санхүүжилт:
2024: 728,506
2023: 447,590

Хөрөнгө оруулалт:
2024: 1,044,828
2023: 582,892

- Хамрах хүрээ1: 5%
- Хамрах хүрээ2: 0.3%
- Хамрах хүрээ3 (бусад): 0.1%
- Хамрах хүрээ 3 (санхүүжүүлсэн): 95%

Хүлэмжийн хийн шингээлт:
1,770тнCO2e**

*2023 оны тооцоололд өөрчлөлт орсон болно. Хавсралт хэсгээс дэлгэрэнгүй тайлбар харна уу.

**Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнийг дэмжин нийт хугацаанд 385,838 ширхэг мод тарьж 1,770тнCO2e шингээн хувь нэмрээ оруулсан байна.

ЗАСАГЛАЛ

МСМХСВ

ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫН ОН ЦАГИЙН ТОВЧОО

Дэлхий дахинд тулгараад буй уур амьсгалын өөрчлөлтийн асуудал нь банкны харилцагчид болон банканд нэг талаас эрсдэл дагуулж байгаа ч нөгөө талаас боломжийг бий болгож байна. Өөрөөр хэлбэл хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулахын тулд зах зээлийн голлох салбаруудад хөрөнгө оруулалт шаардлагатай болоод байгаа бөгөөд Голомт банк болон харилцагчад ногоон, тогтвортой эдийн засгийн шилжилт хийх зайлшгүй шаардлага тулгарч буй тул банк нь уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөллийг сааруулах, дасан зохицоход чухал үүрэг, хариуцлага хүлээн ажиллаж байна.

СТРАТЕГИ

Голомт банк нь тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалыг бизнесийн стратегид бүрэн тусгаж, Үндэсний тодорхойлсон хувь нэмэр баримт бичиг болон Парисын хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг хангахад хувь нэмрээ оруулан, ногоон санхүүгийн хүчирхэг тогтолцоог бүрдүүлэхийн төлөө бүхий л хүчин чармайлтаяа гарган ажиллаж байна

СТРАТЕГИ ЗОРИЛГО #1 Тогтвортой засаглал

Өөрийн болон харилцагчдын ногоон, тогтвортой эдийн засгийн шилжилтийг хийх зорилго, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх

СТРАТЕГИ ЗОРИЛГО #2 Тогтвортой, ногоон санхүүжилт

Тогтвортой, ногоон санхүүжилтийн хүрээг тэлэх

СТРАТЕГИ ЗОРИЛГО #3 Уур амьсгалын эрсдэлийн удирдлага

Уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэн гарах эрсдэлийг удирдах

СТРАТЕГИ ЗОРИЛГО #4 Олон талт оролцоог хангах

Зорилго, зорилтуудаа хэрэгжүүлэхэд оролцогч талуудтай хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх

БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ХЯНАЛТ

Голомт банк нь тогтвортой байдал, ногоон санхүүжилтийн чиглэлээрх оролцоог Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ)-д тусгахаар ажиллаж байгаа ба удирдлагын багийн үүрэгт бүрэн тусгаж, ТУЗ, удирдлагын баг, мэргэшсэн баг зэргээс бүрдсэн гурван шатлалт засаглалын бүтцийг хэвээр хадгалан, тогтвортой байдал, ногоон санхүүжилтийн засаглалын стандартыг бэхжүүлсээр байна. Ингэснээр банкны тогтвортой байдлын стратегийн хэрэгжилттэй холбоотой ажлыг урагшлуулах бат бөх суурийг тавьсан байна.

ГОЛОМТ БАНК ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛ, БОНЗ-ЫН ЗАСАГЛАЛЫН БҮТЦИЙН ТОЙМ

ТУЗ-ИЙН УУР АМЬСГАЛТАЙ ХОЛБООТОЙ ЭРСДЭЛД ТАВИХ ХЯНАЛТ

Голомт Банк ХК-ийн ТУЗ

Эрсдэлийн Хороо

Аудитын Хороо

Засаглал, Ёс зүй, Цалин урамшууллын
Хороо

УДИРДЛАГЫН ТҮВШНИЙ ЗАСАГЛАЛ

Гүйцэтгэх

Эрсдэлийн Удирдлагын Хороо

Удирдлагын Хороо

ДЭМЖИХ ЗАСАГЛАЛ

Удирдлага

Тогтвортой Хөгжлийн Хороо

Жендэрийн Тэгш Байдлын Хороо

Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтэс

Голомт банк нь 2024 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар уур амьсгалын өөрчлөлт, БОНЗ-той холбоотой хэрэгжилтийг хангах үүрэг бүхий Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтэс, шийдвэр гаргалах хяналтыг хийх удирдлагын түвшний Тогтвортой Хөгжлийн Хороо болон Жендэрийн тэгш байдлын хороо, шаардлагатай тохиолдолд Удирдлагын хороогоор дамжуулан хийж байна. Голомт банк нь цаашид дээрх Гүйцэтгэх захирлын харьяа Эрсдэлийн Удирдлагын Хороо болон ТУЗ-ийн дэргэдэх Хороодын үүрэгт тусгах ажлыг хийж эхлээд байгаа ба дээрх зураглалд тусгасан засаглалын бүтцийг бий болгон бэхжүүлэхээр зорин ажиллаж байна.

БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ХЯНАЛТ

ТУЗ-ИЙН ТҮВШИНД

Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ) нь банкны бүхий л стратегийн чиглэл, удирдлага, хяналтыг хариуцдаг. ТУЗ нь Аудитын хороо, Эрсдэлийн удирдлагын хороо, Засаглал, Ёс зүй, Цалин урамшуулал, Нэр дэвшигүүлэх хороо гэсэн гурван байнгын хороотой. 2024 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар ТУЗ нь нийт 4 хараат, 4 хараат бус гишүүнтэй ажилласан байна.

ТУЗ нь банкны урт хугацааны тогтвортой үйл ажиллагаа, стратегийг хариуцах бөгөөд хороод нь стратегийн шийдвэрийг хянах, удирдан чиглүүлэхдээ уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэл ба боломжууд, БОНЗ-ын хэрэгжилтийг хянах, удирдах тогтолцоог бэхжүүлэхээр ажиллаж буй. Мөн стратегийн хүрээнд уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй санхүүгийн болон санхүүгийн бус эрсдэлүүдийг хянах, удирдах; Парисын хэлэлцээрийн дагуу банкны үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг бууруулах, банкны өдөр тутмын үйл ажиллагааг илүү ногоон болгоход анхааран ажиллаж байна.

ТУЗ-ИЙН ГИШҮҮДИЙН ТУРШЛАГА БОЛОН МЭРГЭШИЛ

Манлайллын туршлага

Санхүүгийн салбар дахь гүйцэтгэх удирдлагын туршлага (>10 жил)

Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компанийн ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Мэргэшил

Хөрөнгө оруулалтын менежмент

Санхүү/ аудит

Эрсдэл, хууль эрх зүй / нийцэл

Хүний нөөц, компанийн соёл

БОНЗ

Засгийн газар, зохицуулалтын байгууллага / академи

Эдийг засгийн шинжлэх ухаан

Бизнесийн удирдлага

Уул уурхай

Олон улсын харилцаа/Олон улсын эдийн засаг

Социологи

Холбоос: ТҮЗ-ийн гишүүд

2024 оны байдааар ТҮЗ-ийн гишүүд Компанийн Засаглалын Институтаас явуулсан дараах сургалтуудад хамрагдсан байна. Үүнд:

№	Хамрагдсан сургалтын мэдээлэл	Сургалтын хугацаа	Сургалтын үргэлжлэх хугацаа	Сертификат авсан эсэх
1	Best Practice in ESG and Risk Management	4 сар	2024.01.10 - 04.10	Тийм
2	Integrating ESG into Business Strategy	4 сар	2024.01.10 - 04.11	Тийм

БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ХЯНАЛТ

УДИРДЛАГЫН БАГИЙН ОРОЛЦОО БОЛОН ДЭМЖИХ ЗАСАГЛАЛ

Удирдлагын багийн гишүүн бүр өөрийн нэгжийн чиг үүргийн хүрээнд стратегийн болон бизнесийн шийдвэрийг 2050 он хүртэлх БОНЗ-ын зорилго зорилтод нийцүүлэн гаргах үүрэгтэй ба Хороодоор дамжуулан мэдээлэл авах, шийдвэр гаргах, хяналт хийн ажиллаж байна. БОНЗ-ын бодлогын хэрэгжилтийг хангах, банкны бусад нэгжүүдэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор тусдаа бүтэц ажиллаж байгаа юм.

Тогтвортой хөгжлийн хороо		Жендерийн тэгш байдлын хороо	Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтэс
Дарга	Гүйцэтгэх захидал	Гүйцэтгэх захидал	1 захидал
Гишүүд	Гүйцэтгэх удирдлагын баг	Гүйцэтгэх удирдлагын баг	3 менежер, 2 БОНЭҮнэлгээчин ³
Үндсэн үүрэг	Банкны тогтвортой санхүүжилт, тогтвортой хөгжлийн стратегийн хэрэгжилтэд хяналт тавих	Банкны бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, дотоод үйл ажиллагаанд жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах	Банкны тогтвортой хөгжлийн бодлого болон стратегийн хэрэгжилтийг хангах, чиглүүлэх, олон улсын болон үндэсний стандартын хэрэгжилтийг хангах, уур амьсгалын өөрчлөлтийн харилцагчдын БОН эрсдэлийг үнэлэх, ногоон санхүүжилтийг тодорхойлох, баталгаажуулах, тайланг олон талд хүргэх
Хурлын давтамж		Доод тал нь жилд 2 удаа	Доод тал нь жилд 2 удаа

2024 онд уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн СТОУС S1 болон S2-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх тухай хороогоор хэлэлцэж хамаарал бүхий нэгжүүдийн төлөөлөгч нараас бүрдсэн ажлын хэсэг Гүйцэтгэх захирын тушаалаар байгуулагдаж, банкны бэлэн байдлын үнэлгээ болон хэрэгжилтийг хангах төлөвлөгөөг хамтран гаргалаа. Уг ажлын хүрээнд ажлын хэсэг нь биет болон биет бус уулзалтыг хийж, үр дүнг тухай бүрд танилцуулан баталгаажуулахаас гадна, мэдлэг олгох сургалт аван амжилттай ажиллаа.

³ Байгаль орчин нийгэм эрсдэлийн үнэлгээчин

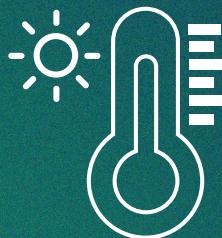
2030 БОЛОН 2050 ОНЫ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТУУД

Голомт банкны хувьд Парисын хэлэлцээрийн зорилгуудтай санхүүжилтийн болон хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаагаа уялдуулж, дэлхийн дулаарлыг аж үйлдвэржилтийн өмнөх үетэй харьцуулахад 2 хэмээс хэтрүүлэхгүй буюу 1.5 хэмд хязгаарлах зорилттой нийцүүлэхээр зорилго зорилт тавин ажиллаж байна. Түүнчлэн Монгол улсын Үндэсний Зорилтот Хувь Нэмэр (ҮЗХН) баримт бичгийг харгалзан үзэж, 2030 он болон 2050 он гэхэд нийт эзэлийн багцаар дамжуулан санхүүжүүлсэн болон өөрийн үйл ажиллагаанаас ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг 30 хувь болон 50 хувиар тус тус бууруулах амбицлаг зорилгыг тавин, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

ЗОРИЛГО #1:

Уур амьсгалд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

Хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах

▼ 2030 онд
↓ 30%
▼ 2050 онд
↓ 50%

ЗОРИЛГО #2:

Усны нөөцдөд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

Усны нөөцийг шавхагдахаас сэргийлэх

▼ 2030 онд
↓ 5%
▼ 2050 онд
↓ 10%

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН
САНХҮҮЖИЛТ

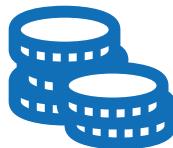
ТОГТВОРТОЙ, НОГООН САНХҮҮЖИЛТ

Уур амьсгалын өөрчлөлт нь нэг талаас зээлийн багцад эрсдэл бий болгодог ч нөгөөтэйгээр банк санхүүгийн байгууллага нь олгож буй санхүүжилтээрээ дамжуулан ээрэг нөлөөлөл авчрах боломжтой. Иймээс Голомт банк нь тогтвортой, ногоон санхүүжилтийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг харилцагчдадаа санал болгох замаар ногоон бизнесийн шилжилт хийхээр, шинэ боломжуудыг нээн ажиллаж байна.

4,717

АЖЛЫН БАЙР

99

ТЭРБУМ ₮

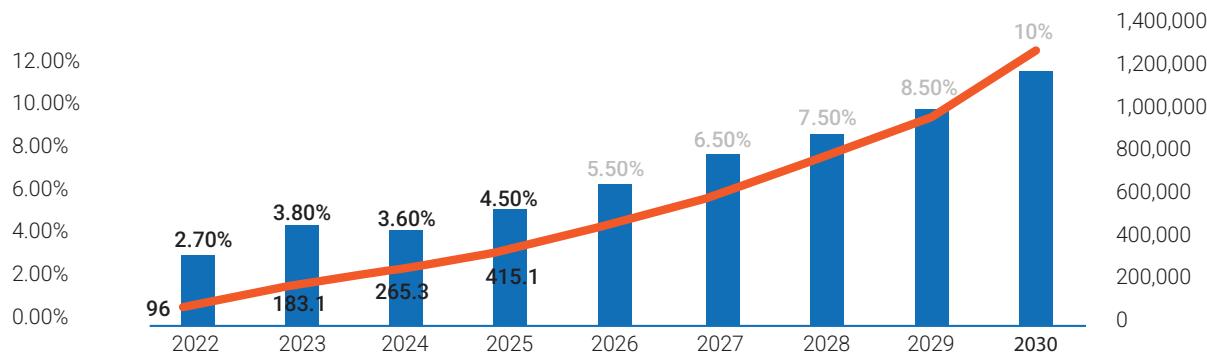
2024 оны 12-р сарын 31-рх банкны нийт ногоон зээлийн багцаар дамжуулан 4,717 ажлын байрыг бий болгож 99 тэрбум төгрөгийн нэмүү өртөгийг хадгаламж, татвар болон цалин хэлбэрээр бий болгон тогтвортой хөгжлийн зорилгүүдад хувь нэмрээ оруулсаар байна.

Уг тооцооллыг Joint Impact Model /JIM/-ын хэрэгслийг ашиглан нийгэмд үзүүлж буй нөлөөллийг гаргав. Голомт Банк "Joint Impact Model Foundation" байгууллагад 2024 оны 3-р сарын 15-ны өдөр албан ёсны гишүүнээр элсэж, олгож буй санхүүжилтээр дамжуулан ялгаруулж буй хүлэмжийн хий, шинээр бий болгож буй ажлын байрны тоо болон эдийн засгийн өсөлтөд хэрхэн хувь нэмрээ оруулж байгаа зэргийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцоолон, бодит нөлөөллийг хэмжээд байна.

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН ЗЭЭЛИЙН БАГЦ

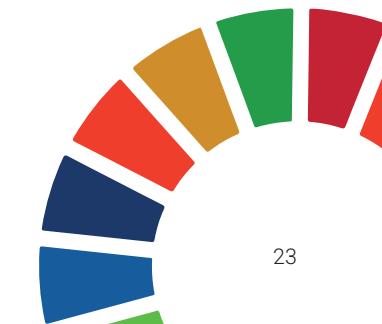
Банк нь 2030 он гэхэд нийт зээлийн багцын 10 хувийг тогтвортой, ногоон зээлийн багцаар бурдуулэх зорилтыг тавьж, үүний хүрээнд өнгөрсөн таван жилийн хугацаанд нийт 875 тэрбум төгрөгийн тогтвортой, ногоон санхүүжилтийг олгожээ. Үүнээс 2024 онд нийт 308 (2023: 243 тэрбум төгрөг) тэрбум төгрөгийн ногоон санхүүжилт олгосон ба 2024 оны 12-р сарын 31-ний байдлаарх тогтвортой, ногоон зээлийн багц 265 (2023: 183 тэрбум төгрөг) тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

2030 ОН ХҮРТЭЛХ НОГООН ЗЭЭЛИЙН БАГЦИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- Сэргээгдэх эрчим хүч
- Бохирдол багатай эрчим хүч
- Эрчим хүчиний хэмнэлт
- Ногоон барилга
- Бохирдоос сэргийлэх, бууруулах
- Тогтвортой ус, хаягдлын хэрэглээ
- Тогтвортой ХАА, ой болон эко аялал жуучлал
- Карбон бага ялгаруулдаг тээвэр
- Орлогод нийцсэн орон сууц
- Боловсролын хүртээмжийг нэмэгдүүлэх
- Эрүүл мэндийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх
- Хүнсний аюулгүй байдал
- Нийгэм эдийн засгийн өсөлтийг бэхжүүлэх

Тогтвортой Хөгжлийн Зорилтуудыг санхүүжүүлэх таксономи болон банкны Тогтвортой санхүүжилтийн хамрах хүрээ баримт бичгийн хүрээнд Голомт банк боловсрол, эрүүл мэнд, орлогод нийцсэн орон сууц, мэдээлэл технологи гэх мэт чиглэлээр нийгмийн санхүүжилтүүдийг олгохоор бэлтгэл ажлаа хангах, шалгуур шаардлагуудаа нарийвчлан тодорхойлох ажлуудыг хийж буй. Үүний нэг жишээ бол Азийн хөгжлийн банк, ТоC Холбоо болон Монгол дахь НҮБ хамтран Голомт банкны 2023 оны 12-р сарын 31-рх зээлийн багцад дээрх ангилалд орох боломжтой зээлүүдийг тодорхойлон гаргасан ажил билээ. Энэхүү тайлантай [ЭНД ДАРЖ](#) дэлгэрэнгүй танилцана уу.

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН САНХҮҮЖИЛТ

Голомт банк нь дараах бүтээгдэхүүнүүдийг зах зээлд нэвтрүүлэн харилцагчиддаа санал болгож байна.

БАЙГУУЛЛАГАД ЗОРИУЛСАН

	Хүү	Дээд хэмжээ	Хугацаа (cap)
Тогтвортой, ногоон бизнесийн зээл (гадны болон өөрийн эх үүсвэр)	1.2% - 1.4%	5-10 тэр.төг.	30-84
Хүү хуваан төлөх нөхцөлтэй ногоон зээл	1.2% - 1.4%	5-10 тэр. төг.	84
Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих зээл	1.2% - 1.4%	ЭХ3 – 500сая төг хүртэл, ХО3 – 1тэрбум төг хүртэл	36

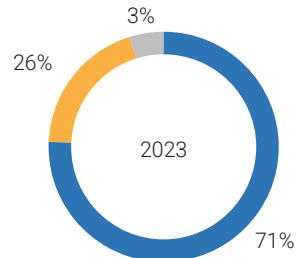
ИРГЭДЭД ЗОРИУЛСАН

	Хүү	Дээд хэмжээ	Хугацаа (cap)
Ногоон амины орон сууцны зээл	EDGE Certified: Бодлогын хүү+4%, EDGE Advanced болон CARBON ZERO: Бодлогын хүү+2% буюу 2024.12.31-ээрх хүү: 1%-1.17%	160-300 сая төг.	120-240
Автомашины ногоон зээл	1.2%-1.25%	Бүтээгдэхүүний үнийн дунгээс хамаарна	30-96
Ногоон хэрэглээний зээл	1.25%	20 сая төг.	30

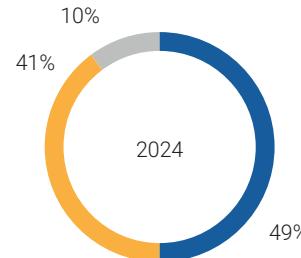
Банкны ногоон зээлийн багцын бүрдлийг ангилан харвал эрчим хүчиний хэмнэлт, тогтвортой хөдөө аж ахуй, тогтвортой ус, хог хаягдлыг дэмжих санхүүжилт нь 97.53%-ийг бүрдүүлж байна.

Таксономийн ангиал	2022Q4 (%)	2023Q4 (%)	2024Q4 (%)
Сэргээгдэх эрчим хүч	0.07	-	-
Карбон бага ялгаруулдаг тээвэр	1.20	0.66	1.91
Эрчим хүчиний хэмнэлт	0.05	52.41	64.35
Ногоон барилга	57.38	-	-
Бохирдол багатай эрчим хүч	-	0.41	0.11
Тогтвортой ХАА, газар ашиглалт, ой болон эко аялал зуучлал	20.87	41.89	21.92
Тогтвортой ус, хаягдлын хэрэглээ	20.43	4.62	11.26
Бохирдоос сэргийлэх, бууруулах уйл ажиллагаа	-	-	0.45

НОГООН ЗЭЭЛИЙН БАГЦ, СЕГМЭНТЭЭР

- █ Корпорейт
- █ ЖДҮ
- █ Иргэд

- █ Корпорейт
- █ ЖДҮ
- █ Иргэд

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН САНХҮҮЖИЛТ

1. Эрчим хүчний хэмнэлт (2024: 64.35%)

Доод тал нь 20 хувийн эрчим хүчний хэмнэлт гарган баталгаажуулсан дараах санхүүжилтүүд орно. Үүнд:

- эрчим хүчний хэмнэлттэй орон сууц/үйлчилгээ/офисын барилга барих,
- эрчим хүчний хэмнэлттэй тоног төхөөрөмж/гэр ахуйн цахилгаан бараа худалдаж авах,
- эрчим хүчний хэмнэлттэй орон сууц/үйлчилгээний талбай худалдаж авах санхүүжилтууд багтсан болно.

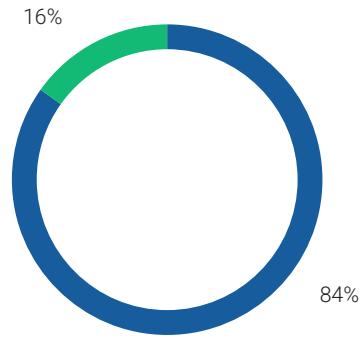
2. Тогтвортой ХАА, газар ашиглалт, ой болон эко аялал зуучлал (2024: 21.92%)

Таксономийн шалгуур ханган баталгаажсан тогтвортой ханган нийлүүлэлтийн сүлжээтэй, тойрог бизнесийн модельтой санхүүжилтүүд орно.

3. Тогтвортой ус, хог хаягдлын хэрэглээ (2024: 11.26%)

- Доод тал нь 20 хувийн усны хэмнэлт бий болгох тоног төхөөрөмж худалдан авах,
- Аюултай болон аюулгүй хог хаягдлыг МУ-ын журам, стандартын дагуу цуглуулах/тээвэрлэх, хадгалах, дахин боловсруулах санхүүжилтүүд орно.

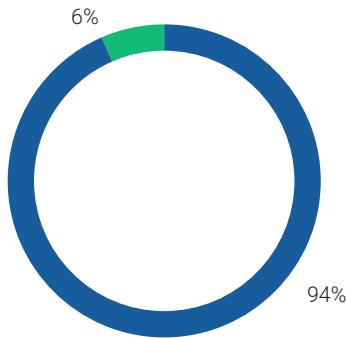
Эх үүсвэрээр (2024)

Өөрийн

Гаднын

Байршлаар (2024)

Улаанбаатар

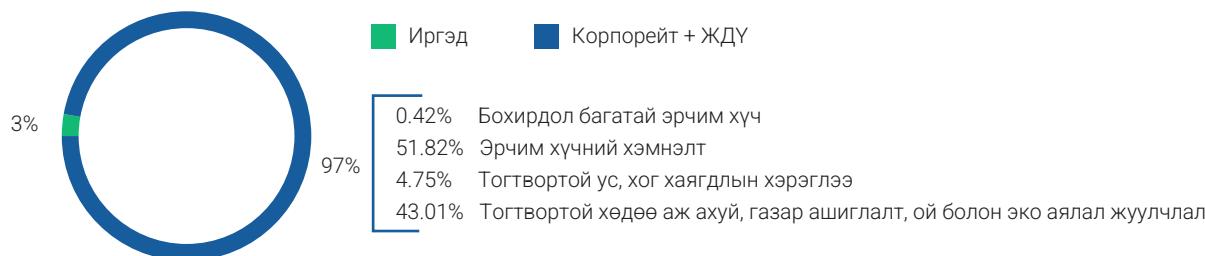
Орон нутаг

НОГООН БИЗНЕСИЙН ШИЛЖИЛТИЙГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ НЬ

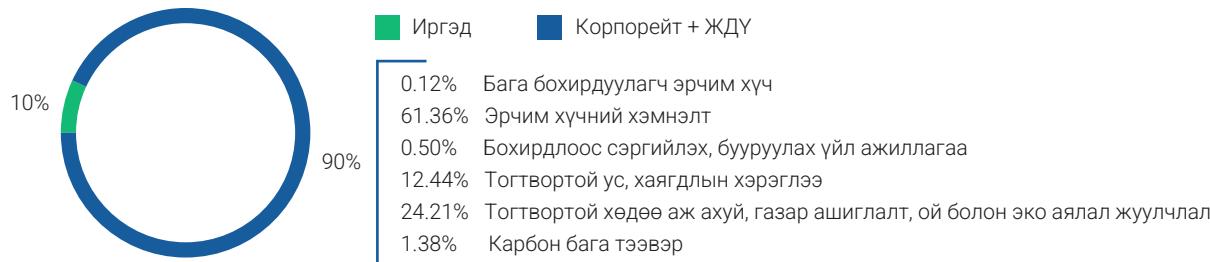
Тогтвортой, ногоон санхүүжилтийн бизнесийн багцыг задлан харахад 2024 онд бид:

- Ногоон санхүүжилт авах боломжтой харилцагчдыг тодорхойлох, мэдээллээр хангах, хамтран ажиллах ажлыг хийснээр Таксономийн дагуух ангиллын тоог дөрвөөс зургаа болгон нэмэгдүүлсэн байна.
- Банкны хэмжээнд тавьсан дунд болон урт хугацааны зорилтуудын хүрээнд тогтвортой ус, хаягдлын хэрэглээг нэмэгдүүлэх зорилготой олгосон санхүүжилтийн хувь 4.75 хувь ажлыг 12.44 хувь болон ёссөн байна.

Ногоон бизнесийн зээлийн багц (2023Q4)

Ногоон бизнесийн зээлийн багц (2024Q4)

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН САНХҮҮЖИЛТ

ИРГЭДИЙН НОГООН ХЭРЭГЛЭЭГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ НЬ

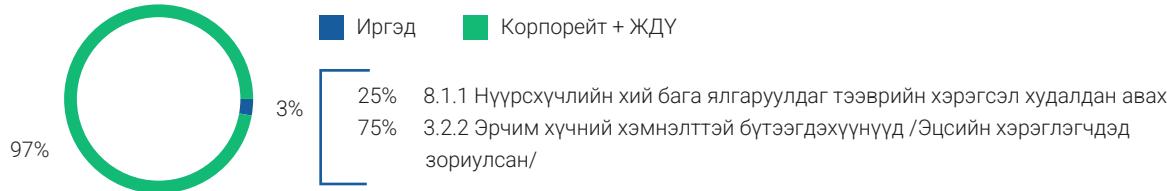
Бид харилцагч төвтэй банкны үйлчилгээ буюу хадгаламж, харилцах, дижитал банк, зээл, картын бүтээгдэхүүн, гадаад төлбөр тооцоо, даатгал зэрэг бүтээгдэхүүн үйлчилгээг Монгол Улсын өнцөг булан бүрд суугаа нэг сая гаруй харилцагчдаа салбар тооцооны төвүүд болон цахим сувгуудаар хүргэн ажиллаж буй.

Банк нь тогтмол хувьсан өөрчлөгджэх буй харилцагчдын хэрэгцээ, хулээлтэд нийцүүлэх, тогтвортой амьдралын хэв маягийг бүрдүүлэх зорилготой дижитал шилжилтийг эрчимтэй хийж, илүү хүртээмжтэй, тогтвортой, ногоон бүтээгдэхүүн үйлчилгээг санал болгосоор байна. Үүнд:

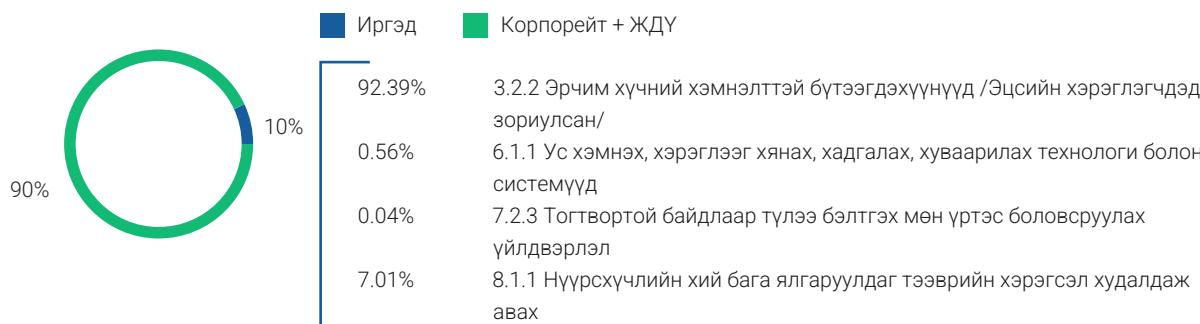
Тогтвортой, ногоон санхүүжилтийг авсан иргэдийн багцыг задлан харахад 2024 онд бид:

1. Ногоон санхүүжилт авах боломжтой харилцагчдыг тодорхойлох, мэдээллээр хангах, иргэдэд зориулсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээ сайжруулан хамтран ажиллах ажлыг хийснээр Таксономийн дагуух ангиллын тоог хоёроос дөрөв болгон нэмэгдүүлсэн байна.

Тогтвортой, ногоон хэрэглээний зээлийн багц (2023Q4)

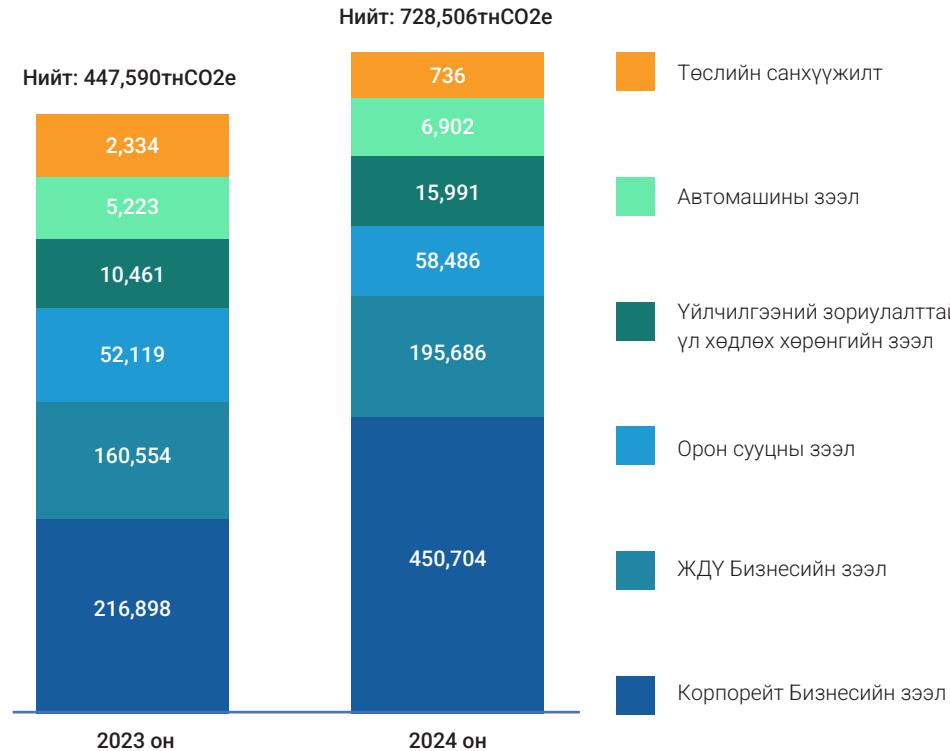

Ногоон бизнесийн зээлийн багц (2024Q4)

Нийт санхүүжүүлсэн ХХЯ дүн өмнөх тайлант онтой харьцуулахад 63 хувийн ёссөн үзүүлэлттэй байгаа ба энэ нь банкны нийт багцын өсөлттэй шуд хамааралтай байна. Банкны нийт зээлийн багц өмнөх онтой харьцуулахад 35 хувийн өсөлт үзүүлсэн байна.

САНХҮҮЖҮҮЛСЭН ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРАЛ

ЭДИЙН ЗАСГИЙН НАНГИЛЛААР ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРАЛ / 2023 БА 2024 ОНУУДЫН ХАРЬЦУУЛАЛТ /

ISIC код	Эдийн засгийн ангилаал	2024 он / тнCO2e/	2023 он / тнCO2e/	Өөрчлөлтийн хувь
ISIC-A	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	47,480	13,461	▲ 252%
ISIC-B	Үул уурхай, олборлолт	330,156	163,074	▲ 102%
ISIC-C	Боловсруулах үйлдвэрлэл	64,683	76,169	▼ -15%
ISIC-D	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	35,051	9,528	▲ 267%
ISIC-E	Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	570	696	▼ -18%
ISIC-F	Барилга	38,378	29,256	▲ 31%
ISIC-G	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ	113,424	82,138	▲ 38%
ISIC-H	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	10,230	3,646	▲ 180%
ISIC-I	Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	2,781	2,112	▲ 31%
ISIC-J	Мэдээлэл, холбоо	577	335	▲ 72%
ISIC-K	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	1,007	548	▲ 83%

ISIC-L	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	66,581	57,085		16%
ISIC-M	Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан, техникийн; захирагааны үйл ажиллагаа	117	219		-46%
ISIC-N	Үдиридлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	48	54		-11%
ISIC-O	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	32	12		166%
ISIC-P	Боловсрол	1,361	931		46%
ISIC-Q	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	2,301	1,582		45%
ISIC-R	Урлаг, үзвэр, тоглоом, наадам	199	76		161%
ISIC-S	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	11,016	4,962		122%
ISIC-T	Өрхийн ажил олгогчийн үйл ажиллагаа; өрхийн өөрийн хэрэгцээнд зориулан ялгаваргүй бараа, үйлчилгээ үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	30	1		2900%
ISIC-U	Нутаг дэвсгэрээс гадуурх байгууллага, үйл ажиллагаа	2,486	1,704		46%
Нийт	728,506		447,590		63%

Иймээс, тухайн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй харилцагчдын ногоон шилжилтийг дэмжсэн хөрөнгө оруулалт тэр дундаа тогтвортой усны менежмент, эрчим хүчний хэмнэлттэй барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж барих, худалдан авах болон лизингийн үйлчилгээгээр дамжуулан байгаль орчинд ээлтэй хүнд даацын болон бусад машин механизмыг санхүүжүүлэх бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэвтрүүлэх, мэдээллээр ханганд хамтран ажиллахаар төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна. Цаашид Голомт банк нийт уул уурхайн салбарын зээлийн багцыг ногооруулах нарийвчилсан төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэлийг ил тод нээлттэй байдлаар тайлагнан хянаж ажиллах болно.

Барилга ба үл хөдлөх хөрөнгө

Тайлант үеэрх барилга болон үл хөдлөх хөрөнгийн салбарт олгосон зээлийн багцын 8 хувийг бид доод тал нь 20 хувийн эрчим хүчний хэмнэлттэй барилга барихад олголоо. Банк нь энэхүү санхүүжилтийг гадаад болон өөрийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлж байгаа ба шалгур болон баталгаажуулалтыг Ногоон таксономи болон гаднын хөрөнгө оруулагчдын шаардлагад нийцуулэн баталгаажуулан ажиллаж байна. Бид өөрсдийн тавьсан зорилго зорилтдоо хүрэхийн тулд нийт барилга болон үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагааны багцад эзлэх эрчим хүчний хэмнэлттэй барилга барих, худалдан авах багцын хэмжээг 2030 он гэхэд 30 хувь хүргэхээр зорин ажиллаж буй.

Ногоон зээлийн багцын хяналтыг улирал бүр баталгаажуулах баримтын хамт тулган шалган шүүж, Монгол банканд хүргүүлэн, цаг тухай бүрд дотооддоо мэдээ мэдээллээр ханганд ажиллаж байна.

ТОГТВОРТОЙ,
НОГООН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

ӨӨРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРАЛ

Голомт банк нь өөрийн үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй ХХЯ-ыг бууруулах, нөөцийг хариуцлагатай, тогтвортой ашиглах замаар байгаль орчинд үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг багасгах үүрэг хариуцлагыг хүлээн ажиллаж байна. Үүний хүрээнд, бид өөрийн үйл ажиллагаанаас ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг 2030 он болон 2050 он гэхэд 30 болон 50 хувиар тус тус бууруулах зорилтуудыг баталсан юм.

56% ↓

2024 онд нийт өөрийн үйл ажиллагаанаас ялгарч буй хүлэмжийн хийн хэмжээг 2023 суурь оны шинэчилсэн тооцололтой харьцуулахад 56 хувиар бууруулж чадсан байна. Бензин, түлшний зардлын бууралт нь энэхүү бууралтад гол нөлөө үзүүлжээ.

Банк нь өөрийн үйл ажиллагаанаас ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг дараах байдлаар ангилан тооцдог.

	2024 /тнCO2e/	2023 /тнCO2e/
Хамрах хүрээ 1		
Бензин	62,654.13	123,395.10
Дизель	33,476.45	108,399.12
Хөргөгч, хөргүүр	0.41	-
Агааржуулагч	34.07	-
Нийт	96,165.07	231,794.22
Хамрах хүрээ 2 (байршилд суурилсан)		
Эрчим хүч	2,627.67	881.30
Оффис	830.95	881.30
Салбарууд	1,796.72	-
Дулаан	2,281.93	278.52
Оффис	667.56	278.52
Салбарууд	1,614.37	-
Нийт	4,909.61	1,159.82

Хамрах хүрээ 3 (бусад)

C5: Хог хаягдал	2,050.77	2,175.73
C6: Гадаад томилолт	166.24	145.44
C7: Ажилтнуудын гэр-ажил маршрут	230.87	185.56
Нийт	2,447.88	2,506.73
НИЙТ ХХЯ (Хамрах хүрээ 1,2,3(бусад))	103,522.55	235,460.77⁷

ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН ТООЦООЛОЛ

Хамрах хүрээ 1

- Өөрийн эзэмшлийн болон түрээсийн тээврийн хэрэгслийн тулшний зарцуулалт болон агааржуулагч, хөргөгч хөргүүрээс ялгарч буй хүлэмжийн хийг хамруулан авч үзнэ.
- 2024 оноос эхлэн банкны эзэмшлийн хөргөгч, агааржуулагчаас ялгарч буй хүлэмжийн хийг тооцоролж эхлэв.
- Хамрах хүрээ 1 хүрээнд ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн ялгарал 64 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Энэ нь нийт бензин тулшинд зарцуулж буй зардал буурсантай холбоотой. Цаашид мөн бензин тулшний зардлыг бууруулах, электрон машин руу шилжихэд анхаарна.
- Хүлэмжийн хийн тооцооллын протоколын (GHG Protocol) стандарт болон Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эсрэг засгийн газар хоорондын зөвлөл (IPCC)-с гаргасан зөвлөмжийг ашиглав.

Хамрах хүрээ 2

- Оффис, салбаруудын эрчим хүч, халаалт, дулааны ашиглалт
- 2024 оноос эхлэн салбаруудын эрчим хүч, дулааны ашиглалтыг бүртгэж, хэрэглээг гаргах боломжгүй 60 салбарууд дээр талбайн хэмжээнд үндэслэн тооцоолол хийв. Цаашид салбар бүрийн хэрэглээг бүртгэн өгөгдлийг сайжруулахаар ажиллаж байна.
- Оффисуудын эрчим хүчиний хэрэглээнээс ялгарч буй хүлэмжийн хийн хэмжээ 5 хувиар буурсан байна.
- Харин оффисуудын дулааны хэрэглээ өссөн байгаа нь 2023 оны тооцоололд 2 оффисын мэдээлэл ороогүй байгаатай холбоотой. 2024 онд өгөгдлийг сайжруулж нийт 5 оффисуудын хэрэглээг бүртгэлжүүлсэн юм.
- Хүлэмжийн хийн тооцооллын протоколын (GHG Protocol) стандарт болон Эрчим хүчиний зохицуулах хорооны “Эрчим хүчиний салбарын хүлэмжийн хийн ялгарлыг хэмжих, тайлагнах, баталгаажуулах аргачлал” ашиглав.
- Байршилд сууринсан аргаар тооцоолов.

⁷2023 оны тооцооллыг шинэчилсэн болно. Метрикийн зөрүү байсныг энэ жил засан дахин тооцоолов. Хавсралт хэсгээс дэлгэрэнгүй тайлбар харна уу.

Хамрах хүрээ 3 (бусад)

- Гадаад томилолт, хог хаягдал, усны ашиглалт, ажилтнуудын гэр ажлын хооронд зорчиж буй хэлбэрээс ялгарч буй хүлэмжийн хийг тооцоолов.
- Хог хаягдлын хувьд дахин боловсруулах боломжтой картон цаас, хуванцар, шил, хуруу зайнаас ялгарч буй хүлэмжийн хий болон бусад хог хаягдлыг хамруулж байна.
- Нийт ашигласан усны хэмжээг бүртгэх боломжгүй байгаа салбаруудын хувьд талбайн хэмжээнд харьцуулан тооцоолсон.
- Бизнес томилолтын хувьд одоогоор зөвхөн агаараар зорчсон гадаад болон дотоод томилолтууд дээр тооцооллыг хийж байна.
- Ажилтнуудын ажил гэр хооронд зорчих хэлбэрийг ажилтнуудаас судалгаа аван тээврийн хэрэгслийн төрөл, зай (км), 7 хоногт ажилласан цаг зэрэг мэдээллүүдийг ашиглаж байна. Ажилтнуудын тоо нэмэгдсэн нь энэхүү ангиллын өсслтэд Хүлэмжийн хийн тооцооллын протоколын (GHG Protocol) стандартын дагуу тооцоолов.

Баталгаажуулалт

- 2024 оны хүлэмжийн хийн тооцоолол Дотоод Аудитын Газраас баталгаажуулалт авсан болно.

Өөрийн үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг бууруулах чиглэлээр 2024 онд дараах ажлуудыг хэрэгжүүлсэн байна.

ТОГТВОРТОЙ, НОГООНҮЙЛАЖИЛЛАГАА

НОГООН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СТАНДАРТ НЭВТРҮҮЛЭВ

Өөрийн үйл ажиллагааг илүү ногоон болгох, ажилтнуудын ажиллах болон үйлчлүүлэгчдийн үйлчлүүлэх орчныг хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөг бууруулах зорилготой “Тогтвортой, ногоон үйл ажиллагааны стандарт”-ыг батлан ажиллаж байна. Уг стандарт нь дараах бүлгүүдээс бүрдсэн байна.

- Тогтвортой, ногоон худалдан авалтын стандарт
- Тогтвортой, ногоон засвар үйлчилгээний стандарт
- Тогтвортой, ногоон цэвэрлэгээний стандарт
- Тамхигүй орчин бүрдүүлэх хязгаарлалтын стандарт
- Хортон шавжтай тэмцэх стандарт

Стандартын хураангуйтай [ЭНД ДАРЖ](#) танилцана уу.

АНУ-ЫН НОГООН БАРИЛГЫН ЗӨВЛӨЛ (USGBC)-ӨӨС ОЛГОДОГ LEED O+M “GOLD” ТҮВШНИЙ ГЭРЧИЛГЭЭ АВЛАА

АНУ-ын Ногоон Барилгын Зөвлөл (USGBC)-өөс олгодог LEED O+M (Leadership in Energy and Environmental Design – Operations and Maintenance) стандартын “GOLD” түвшний гэрчилгээг Төв оффисын барилга дээр амжилттай авч байгаль орчинд ээлтэй, тогтвортой менежменттэй барилга гэдгээ баталгаажууллаа. Уг гэрчилгээг барилгын ашиглалт болон өдөр тутмын менежмент нь:

- Байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөг бууруулсан
- Эрчим хүчний үр ашгийг нэмэгдүүлсэн
- Усны зохистой хэрэглээг хангасан
- Агаарын чанарыг зохистой хэмжээнд барьсан
- Дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлсэн зэрэг

үзүүлэлтүүдийг хангасан барилгуудад олгодог бөгөөд Голомт банкны төв оффис нь Монгол Улсаас LEED гэрчилгээг хүртсэн гурав дахь барилгаар бүртгэгдээд байна.

**ГОЛОМТ БАНК ТӨВ ОФФИСЫН
БАРИЛГА LEED O+M НОГООН
БАРИЛГЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ GOLD
ГЭРЧИЛГЭЭГ АВЛАА.**

www.usgbc.org

Төв оффисын барилга болох нийт 2,682 м²-д LEED гэрчилгээ авсан байна. Бид оффис, салбаруудаа ногоон, тогтвортой менежменттэй, байгаль орчин болон ажилтнууддаа ээлтэй байдлаар сайжруулахад анхааран ажиллаж байна. 2024 онд нийт оффисуудын усны хэрэглээ 8.5 хувиар, эрчим хүчний хэрэглээ 9.7 хувиар буурсан байна.

ТОГТВОРТОЙ, НОГООН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

ЭРЧИМ ХҮЧ

Зорилт

- 2030 болон 2050 оны банкны хэмжээний зорилтууд (2030:30%, 2050: 50%)

Тогтвортой хөгжлийн бодлого

- Банкны дотоод үйл ажиллагаанд баримтлах бодлого бүлэгтээ "Эрчим хүч болон хүлэмжийн хийн ялгаралт: Дотоод үйл ажиллагаандаа эрчим хүчийг үр ашигтай, ариг гамтай хэрэглэхийг зорих" (заалт 3.6)

Тогтвортой, ногоон үйл ажиллагааны стандарт

- ЭХ гэрэл, чийдэн, цахилгаан хэрэгсэл (заалт 2,4)

LEED Gold Standard

- Гэрлийн бохирдлыг бууруулалт;
- Эрчим хүчний хэмнэлтийн менежмент зэрэг үзүүлэлтүүдийг хангаж чадсан ба эрчим хүчний хөндлөнгийн аудит хийгдсэн.

УС

Зорилт

- 2030 болон 2050 оны банкны хэмжээний зорилтууд (2030:5%, 2050: 10%)

LEED Gold Standard

- Борооны усны менежмент;
- Усны хэрэглээ зэрэг үзүүлэлтүүдийг хангаж чадсан.

Худалдан авалтын үйл ажиллагааны журам (2023)

- 2.3.7.1 Хивс угаах процессыг агааржуулалт сайн, ажилчидгүй орчинд, хоруу чанар багатай цэвэрлэгээний бодисоор, бага ус ашиглан хийж гүйцэтгэнэ.

ХОГ ХАЯГДАЛ

Тогтвортой хөгжлийн бодлого

- Банкны дотоод үйл ажиллагаанд баримтлах бодлого бүлэгтээ "Хог хаягдлын менежмент: Агаар, ус, газар зэрэгт үзүүлж буй байгууллагын нөлөөллийг багасгахыг зорих;" (заалт 3.6.2.3)

Дахивар хог хаягдал

- Банк нь бүх оффис, салбартаа хог хаягдлыг ангилдаг бөгөөд дахивар хаягдлыг ачуулдаг.
- /шил, лааз, цаас/ /аюултай хог хаягдал ачих/аюултай хог хаягдлыг хадгалах, дахин боловсруулах, устгалд оруулах/ ***процессор, РС, монитор, батерей, гэр ахуйн цахилгаан тоног төхөөрөмж, утас, принтер, цэнэг хуримтлуур, тог баригч г.м.

LEED Gold Standard

- Хог хаягдлын менежмент үзүүлэлтийг хангаж чадсан ба хог хаягдлын хөндлөнгийн аудит хийгдсэн.

ХУДАЛДАН АВАЛТ

Худалдан авалтын үйл ажиллагааны журам (2023)

- Үндэсний үйлдвэрлэл
- Байгаль орчин

Тогтвортой, ногоон үйл ажиллагааны стандарт (2024)

- Тогтвортой, ногоон худалдан авалтын стандарт
- Автомашин, тавилга, тоног төхөөрөмж, принтер, мөнгө тоологч, бичиг хэрэг, хэвлэмэл материал, ариун цэврийн зүйлс (заалт 1.2.1)
- Үл хөдлөх, их засвар, ургсал засвар, интерьерьер дизайн гэх мэт шинэ нэгж байгуулахтай холбоотой (заалт 1.2.2)
- МТГ-тэй холбоотой сүлжээ, дэд бүтэц (заалт 1.2.3)

Хог хаягдал

	Хэмжих нэгж	2024	2023	2022
Цаас /картон/	кг	▲ 415.1	171	143
Хуванцар	кг	▲ 624.7	366.3	306
Лааз	кг	81.8	-	-
Уут	кг	3.4	-	-
Шил	кг	▲ 442	510	425.9
Нийт дахин боловсруулсан	тн	▲ 1.56	1.05	0.87

Бид хамtran ажиллаж буй дахин боловсруулах үйлдвэрт картон цаас, хуванцар, лааз, шилийг З оффисоос цуглуулан хүлээлгэн өгч байна. Банкны үйл ажиллагаа тэлж байгаатай холбогдон хог хаягдлын хэмжээ жил ирэх бүр нэмэгдэж байгаа хэдий ч жил ирэх бүр нийт дахин боловсруулж буй хог хаягдлын хувь өссөөр байгаа юм.

Өмнөх онтой харьцуулахад **дахин боловсруулалт 48 хувиар өссөн** бөгөөд цаашид бид дахивар цуглуулж буй салбаруудын тоог нэмэн, офис салбаруудын хог хаягдлын менежментийг сайжруулж байна. Үүнтэй холбогдуулан нийт ажилтнуудад зориулан хог хаягдал ангилан хаях, ухаалаг хэрэглээ, хог хаягдал дахин боловсруулахтай холбоотой сургалтыг дижитал хэлбэрээр оров.

АЖИЛТНУУДЫН ОРЛЦОО

Ногоон элч хөтөлбөр

2024 онд банкны дотоод “Ногоон Элч” хөтөлбөр эхлүүлсэн ба 2024 оны байдлаар нийт 34 нэгжээс 50 ажилтнууд хамрагдан ногоон ажлын орчин бүрдүүлэх, мэдээ мэдээлэл хуваалцах гол зангилаа болон ажиллаж байна. Ногоон элч нар нь өөрсдийн салбар, нэгж дотроо хог хаягдаа зөв ангилах, багасгах, эрчим хүч, усаа хэмнэх зэргийг уриалан манлайлж банкны үйл ажиллагаанаас үүдэх ус, хог хаягдал, эрчим хүчний хэрэглээг багасгахад хувь нэмрээ оруулсаар байна.

2024 онд нийт 20 ногоон элч сургач багш нараар дамжуулан хот болон орон нутгийн нийт 79 салбар тооцооны төвийн 865 борлуулалтын ажилтнуудад тогтвортой санхүүжилтийн боломжуудыг тодорхойлох, чадавх бэхжүүлэх сургалт орсон байна.

Мэдлэг түгээх

2024 онд банкны дотоод сувгуудаар дамжуулан банкны ажилтнуудад тогтвортой хөгжил, байгаль орчин, эко амьдралын хэв маягт уриалсан мэдлэг мэдээллийг тасралтгүй түгээж байна. Үүний үндсэн дээр ажилтнууд ус, цахилгаанаа хэмнэх, хог хаягдаа ангилан хаях, алхах зэрэг эко дадлуудыг хэрэгжүүлж эхлээд буй.

НИЙГЭМ

НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ХҮРЭЭНД НИЙГЭМДҮЗҮҮЛЖБҮЙЭЕРЭГНӨЛӨӨЛӨЛ

2024 оны байдлаар дараах төсөл, хөтөлбөрүүдийг дэмжин ажилласан байна. Үүнд:

БОЛОМЖИЙГ БҮГДЭД ТӨСӨЛ

Голомт банк Монголын тусгай олимпын хороо болон Улаанбаатар Ротари клубтэй 2024 оноос хамтран ажиллаж эхэлсэн. Тус байгууллагудын санаачилгаар зохион байгуулдаг “Боломжийг бүгдэд” төслийн ээлжит арга хэмжээг Өвөрхангай аймагт хэрэгжүүлэхэд Голомт банк дэмжин ажиллалаа. Хангай бүсийн

6 АЙМГИЙГ

хамарсан уг арга хэмжээнд оюуны хөгжлийн онцлогтой

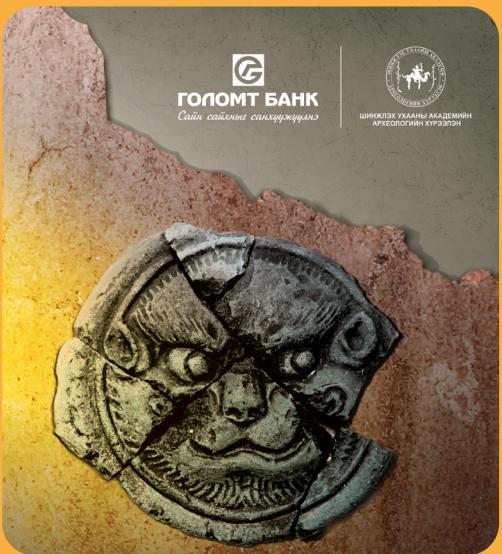
230+

гаруй хүүхэд,

тэдгээрийн эцэг, эх, асран хамгаалагч оролцсон бөгөөд арга хэмжээний хүрээнд сургалт, эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулав. Монголын тусгай олимпын хорооны “Боломжийг бүгдэд” төслийн онцлог нь спортоор дамжуулан оюуны хөгжлийн онцлогтой хүүхдүүдийн хөгжил, оролцог дэмжих зорилготой. Иймд хүүхдүүдийн дунд спортын өдөрлөг зохион байгуулж, төслийн арга хэмжээний үр дүнг хүртэх хүүхэд, багачууд, тэдний эцэг эх, асран хамгаалагчдын цар хүрээг нэмэх боломжийг бий болголоо.

ӨВ СОЁЛЫН ГОЛОМТ

Монголын түүх соёлын үл хөдлөх дургагал, биет өвийн хадгалалт хамгаалалт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлуудыг гүнзгийрүүлэн хөгжүүлэх, соёлын өвийг дэлхийд таниулах археологийн олон төслүүдийг хэрэгжүүлэх, урт хугацаанд дэмжихээр “Өв соёлын голомт” төслийг санаачлан 2022 оноос ШУА-ийн Археологийн хүрээлэнтэй хамтран ажиллаж байна. Өмнө жилүүдэд:

**Түргэний балгас-Туулын Хар Түнэ орд,
Ингэт толгойн хүн чулуун хөшөө,
Эзэнт гүрний үеийн булш**

зэрэг томоохон дургагалт газруудад археологийн малтлага, судалгааны ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн бөгөөд Ингэт толгойн дурсгалт газрын судалгааг 2024 оны археологийн **ШИЛДЭГ СУДАЛГАА**-аар шалгарсан байна. 2024 онд Архангай аймагт:

“Хархул хааны балгас”

газарт археологийн малтлага судалгааны ажлыг эхлүүлээд байна.

ONESKY ХҮҮХЭД ХӨГЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Эх орны ирээдүй болсон хүүхэд, багачуудынхаа эрүүл мэнд, боловсролд анхаарал хандуулж, хувь нэмрээ оруулахыг эрмэлзэг бөгөөд 2023 оноос хүүхдийн төлөөх сайн үйлсийн ажлуудаа өргөжүүлэн олон улсын байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өрнүүлж, Улаанбаатар хотын алслагдсан дүүрэгт амьдардаг бага насны хүүхдүүдийн хөгжлийг дэмжихээр **“OneSky”** байгууллагатай хамтран ажиллаж байна. Тус төвөөр дамжуулан бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, хүүхдээ ойлгон хүмүүжүүлэх, суралцах боломжуудыг нь нээхэд туслах зорилгоор олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн, шинжлэх ухаанд суурilan боловсруулсан хүүхдийн бие бялдар, танин мэдэхүй, хэл яриа, сэтгэл хөдлөл, хоол тэжээл, орчны аюулгүй байдлын талаарх **“Гэр бүлийг чадавхжуулах”** цогц сургалт хөтөлбөрүүдэд хүүхдүүд, гэр бүл, эцэг эхчүүдийг үнэ төлбөргүй хамруулах юм.

“ЗҮРХ МАРТАХГҮЙ” ТӨСӨЛ

Голомт банкны дэргэдэх “Алтантүлхүүр” хүүхдийн сан “Зүрх мартахгүй” төслийг 2020 оноос хойш дэмжин ажиллаж байна. Төслийн багийнхан 2022 онд Монгол, Киргизстан, Тыва гурван улсын олон мянган хүүхдийг үзлэг, оношилгоонд хамруулан, мэс засал хийж амьдрал бэлэглэсэн юм. Голомт банкны зүгээс тус төсөлд жил бүр санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэхээс гадна шаардлагатай бусад зүйлсээр дэмжин ажилладаг бөгөөд хамтын ажиллагааны үр дүнд одоогийн байдлаар нийт

40 МЯНГАН ХҮҮХДИЙГ

үзлэг, оношилгоонд хамруулж,

1200+

гаруй хүүхдэд мэс заслыг амжилттай хийжээ.

Төслийн багийнхан анх жилд 44 хүүхдэд мэс засал хийх төлөвлөгөөтэй байсан ч хамтын ажиллагааны үр дүнд санхүүгийн болон бусад асуудлуудыг тодорхой хэмжээнд шийдсэнээр нэг жилд хийх мэс заслын тоог

350-360

болгон нэмэгдүүлээд байна.

МОРИН ХУУРЫН ЧУУЛГА

Голомт банкны хамт олон үндэсний язгуур урлагийг түгээн дэлгэрүүлэх, дэлхий дахинд сурталчлах зорилгоор эх орны онцгой өв соёлын гол төлөөлөл болох Монгол Улсын Морин хуурын чуулгын албан ёсны түвш, ерөнхий ивээн тэтгэгчээр **14 дэх жилдээ** хамтран ажиллаж байна. Энэ хугацаанд Морин хуурын чуулгын зүгээс дотооддоо тэдийгүй дэлхийн тайзнаа нэр хүндээ бататгаж, олон мянган хүний талархлыг хүлээсэн, чанартай уран бүтээлүүдийг эрхлэн гаргаснаас “Playing Love” болон “Novel Melody” зэрэг бүтээлүүд нь олон улсад танигдаад байна. Хоёр байгууллагын хамтын ажиллагааны хугацаанд гадаад болон дотооддоо үндэсний урлагийг сурталчлан таниулж, нийт **40 орчим** томоохон тогтолцтой хийгээд байна.

ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨР

“ТЭРБУМ МОД” ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

Монгол Улсын хэмжээнд 2030 он гэхэд тэрбумаар тоологдох мод тарьж, арчлан хамгаалж, ойн санг 9%-д хүргэх, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах зорилготой “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд ногоон хөгжлийн сэргэлтийг эрчимжүүлэхээр Голомт банк хамтран ажилладаг. 2024 онд “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнийг дэмжих сан”-г банк хоорондын төлбөр тооцооны үйл ажиллагаагаар дэмжин

1.2 ТЭРБУМ

төгрөгийг санд төвлөрүүлж, 2024 оны ШИЛДЭГ ДЭМЖИГЧ байгууллагаар шалгарав.

“АЛТАНТУЛХҮҮР” ХҮҮХДИЙН САН

Төрөлхийн зурхийн гажигтай хүүхдүүдийг эх орондоо оношлон, мэс засал хийж, амь насыг нь аврах зорилготой уг төслийг Голомт банк эхэлсэн цагаас нь дэмжиж, санхүүгийн болон шаардлагатай бусад дэмжлэг үзүүлэн хамтран ажиллаж буй билээ. Цаашид нийгмийн хариуцлагын хүрээнд “One Sky” хүүхдийн төлөөх ОУ-ын байгууллагатай хамтран хүүхэд хөгжлийн тоглоомын төвийг байгуулах ажилд дэмжлэг үзүүлэн ажиллахаар боллоо.

МИК

Орон сууцны ипотекийн зээлийг нэн тэргүүнд зорилтот харилцагчид нь хүргэх, нээлттэй шударга тогтолцоог бүрдүүлэхийг зорилгоо болгож, зохицуулагч байгууллагуудтай хамтран удирдлагаар ханган

262 ТЭРБУМ

төгрөгийн эх үүсвэрээр 2,232 иргэнд 6%-ийн хүйтэй ипотекийн зээл олгож, орон сууцжуулав.

АЯН УРАМШУУЛАЛ

ГОЛОМТЫН ТӨГӨЛ

Голомтын төгөлд 5 дахь жилдээ 200 гаруй гацуур мод тарьж нийтдээ

1030 МОДТОЙ

боллоо.

ЦУСАА ХАНДИВЛАЯ

Голомт банкны ажилтнууд 2019 оноос жил бүр цусаа хандивладаг уламжлалтай ба 2024 оны хувьд 120 гаруй ажилтан цусаа хандивлаж

360 ГАРУЙ ХҮНИЙ

амь аварлаа.

ХАЙРАА ХУВААЛЦЬЯ

Бид жил бүр "Хүүхдийн баяр", "Шинэ жилийн баяр"-аар зорилтот бүлгийн хүүхдүүдэд зориулан "Хайраа хуваалцъя" аянг зохион байгуулдаг билээ. 2024 онд нийт салбар нэгжүүдээс цугларсан хувцас хэрэгсэл болон мөнгөн хандивыг Улаанбаатар хот болон хөдөө орон нутгийн нийт

6 АСРАМЖИЙН ТӨВ

дэх зорилтот бүлгийн хүүхдүүдэд гардуулан өглөө.

ОЮУТНУУДЫГ ДЭМЖИХ ХӨТӨЛБӨР

Улс эх орны тогтвортой хөгжилд хувь нэмрээ оруулж, боловсролыг дэмжих, оюутан залууст санхүүгийн болон тэдний хөдөлмөр эрхлэлтэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор Голомт банк нийгмийн хариуцлагын хүрээнд бизнесийн салбараас анхлан “Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр”-ийг санаачлан хэрэгжүүлж эхэлсэн. Өнгөрсөн хугацаанд

Монгол Улсын 50+

гаруй их, дээд сургуулийн мэргэжлийн чиглэл
харгалзахгүй

1,800+

гаруй оюутанд сургалтын тэтгэлэг олгосон байна.

2024 онд “Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр”-т Монгол Улсын их, дээд сургуулиудын 3, 4-р дамжааны 1,500 гаруй оюутан материалыа ирүүлснээс шилдэг оюутнуудаа шалгарууллаа. Тэтгэлэгт хөтөлбөрийн 20 дахь жилийн ойн босгон дээр тэтгэлгийн хэмжээг 2,000,000 төгрөг болгон нэмэгдүүлж, тэтгэлэгт оюутан Голомт банканд урилгаар бүтэн болон хагас цагаар шууд ажиллаж эхлэх боломжтой болсон.

Энэхүү хөтөлбөрийн тэтгэлэгт оюутан болсноор Голомт академийн хувийн хөгжлийн болон мэргэжлийн сургалт, эрүүл мэндийн хөтөлбөрт хамрагдаж, суралцах хугацаандаа мэргэжлийн ментор, коучингийн удирдлагатай хамтран ажиллах зэрэг олон боломжийг хүртэж байна.

“Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр” нь үндэсний хэмжээний, нэр хүндтэй хөтөлбөр бөгөөд 2024-2025 оны хичээлийн жилд нийт 200 сая төгрөгийн тэтгэлгийг ийнхүү 100 оюутанд олгосноор тэтгэлгийн үр шимийг хүртсэн

1,900+ гаруйд,

шилдэг оюутны тоо

1.3тэрбум

тэтгэлгийн хэмжээ

ХҮНИЙ НӨӨЦ - ҮЛ ЯЛГАВАРЛАХ, ТЭГШ ЭРХ, ОРОЛЦОО

Голомт банк ажилтны замналыг тасралтгүй сайжруулах, ажилтан бүрд ээлтэй, сурч хөгжих, өөрийгөө сорих боломжоор дүүрэн тогтолцоог бий болгох замаар банкны урт хугацааны, тогтвортой өсөлт хөгжилд хувь нэмрээ оруулан ажиллаж байна.

НИЙТ АЖИЛТНЫ ТОО
2756

ШИНЭ АЖИЛТАН
880 гаруй 33%
шинэ төгсөгч

НИЙТ АЖИЛТНЫ
71%
35-с доош насныхан

АЖИЛТНУУДЫН
28%
Career path index

АЖИЛТНУУДЫН ХҮЙСИЙН
ХАРЬЦАА
Эр: 30%
Эм: 70%

УДИРДЛАГЫН БАГ
Эр: 58%
Эм: 42%

GPTW
89%

АЖИЛТНЫ
ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ИНДЕКС
91%

АЖИЛТНЫ УР ЧАДВАРЫН
ИНДЕКС
92%

АЖИЛТНЫ СЭТГЭЛ
ХАНАМЖ
91%

ТОГТВОРТОЙ АЖИЛЛАСАН
ЖИЛ
5.4 жил

НЭГ АЖИЛТАНД НОГДОХ
СУРГАЛТ
б өдөр

"Итгэлцэл дээр суурилсан, өндөр гүйцэтгэлтэй байгууллагын соёл"-ыг бий болгох зорилгоор судалгаа хийж, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг тусгай эрх бүхий олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн байгууллага болох "Great place to work institute"-ээс "Ажиллахад хамгийн таатай газар" батламжийг Голомт банк байгууллагын дотоод соёлоороо тэргүүлэн гурав дахь жилдээ авлаа.

ГОЛОМТ БАНК БОНЗ-ЫН ХҮРЭЭГЭЭ ӨРГӨЖҮҮЛЭХ НЬ

Голомт банк нь НҮББОХ-ын хариуцлагатай банкны зарчмуудын хүрээнд 2024 оны 10-р сард албан ёсоор батлагдсан 2030 он хүртэлх шинэчилсэн хамрах хүрээг хэрэгжүүлэх үүргийг хүлээн, дагаж мөрдөхөөр ажиллаж байна¹⁰. Үүнд:

Парисын хэлэлцээр болон ТХ313-ын хүрээнд "net zero" буюу уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй эдийн засгийн хөгжлийг цогцлоох

НҮБ-ын "Хэнийг ч орхигдуулахгүй байх" зарчмын тулд ТХ3 1,5,8,10-ын хүрээнд санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх

Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework болон ТХ3 14,15-ын хүрээнд биологийн олон янз байдлыг хамгаалах

НҮБ-ын Бизнес ба хүний эрхийн удирдах зарчмуудын хүрээнд хүний эрхийг хамгаалах

¹⁰Эх сурвалж: https://www.unepfi.org/wordpress/wp-content/uploads/2024/10/PRB_Leading-the-Way-to-a-Sustainable-Future.pdf

ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХҮНДЭТГЭН ДЭЭДЛЭХ

Голомт банк шударга бизнес, хүний эрх, ёс зүй, байгаль орчин, хөдөлмөрлөх эрхийн хүрээнд хүний эрхийг хамгаалж, хүндэтгэхийг нийт ажилтнуудад уриалан, хандлагыг өөрчлөх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлсээр ирсэн. Иймээс НҮББОХ-ийн хариуцлагатай банкны зарчмуудыг хэрэгжүүлдгийн хүрээнд Хүний эрхийн тухай заалтыг илүү нарийвчлан шинэчилж Тогтвортой Хөгжлийн бодлогодоо тусгалаа.

Хүний эрхийн бодлого

Банк нь дотоод үйл ажиллагаа болон бизнесийн бүхий л үйл ажиллагаанд хүний эрхийг хүндэтгэн, НҮБ-ын Бизнес ба хүний эрхийн удирдах зарчмууд болон бусад олон улсын болон үндэсний хүний эрх, хөдөлмөр эрхлэхтэй холбоотой стандарт, зарчмуудыг мөрден ажиллахаа Тогтвортой хөгжлийн бодлогодоо тусган амлалт өгөөд байна. Тогтвортой хөгжлийн бодлогыг 2024 оны сүүлийн хагаст шинэчлэн сайжруулахдаа хүний эрхтэй холбоотой заалтуудыг тусган баяжуулав.

Хүний эрхийн магадлан шинжилгээ

Цаашид хүний эрхийн магадлан шинжилгээг хийх, сөрөг нөлөөллийг илрүүлэхээр бэлтгэл ажлыг ханган, төлөвлөгөөг боловсруулан ажиллаж байна.

Зөрчигдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх механизм

Банк нь дотооддоо хүний эрхтэй холбоотой зөрчил мэдүүлэх, зүй бус үйл явдлыг мэдээлэх хэд хэдэн сувгуудыг хэрэгжүүлдэг ба мэдээлэл, мэдээлэгчийн нууцлал бүрэн хамгаалагдсан байдаг. Үүний хүрээнд шүгэл үлээх зааврыг дижитал хэлбэрт шилжүүлэн, ажилтнуудад нээлттэй байршуулав.

АЖИЛТNUУДЫНХАНГАМЖ

Сургалт хөгжил

Голомт академи-аар дамжуулан дотоодын сургагч багш нар 150 гаруй цахим сургалт, контентыг бэлтгэж давхардсан тоогоор 82,000 удаагийн хандалтаар ажилтнууд сургалтад хамрагдаад байна.

Банкны эмч

Урьдчилсан сэргийлэх болон эмчийн анхан шатны үзлэг, үйлчилгээ, эрүүл мэндийн аян, цус хандивлах аян, бария засал, нэмэлт эрүүл мэндийн даатгал гэх мэт олон төрлийн эрүүл мэндийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүллээ

Спорт арга хэмжээ

Голомт банкны адал явдалт спорт, явган аялал" нийт 9 чиглэлд амжилттай зохион байгуулж давтагдсан тоогоор нийт 1,000 гаруй ажилтан хамрагдсан.

Тэтгэврийн ууган сан

Бид ажилтнууддаа "Тэтгэврийн ууган сан"-аар дамжуулан урт хугацааны хуримтлал үүсгэх боломжийг бүрдүүлэн ажилладаг

Сонирхлын клубууд

Сонирхлын клубуудад нэгдэх, үүсгэн байгуулах, спорт соёлын арга хэмжээ, хичээлүүдэд хамрагдах боломжууд нээлттэй

Цалинтай чөлөө

Ажилтны өөрийн болон хүүхдүүдийн төрсөн өдрийн цалинтай чөлөөг олгодог

Ахмад, жирэмсэн ажилтнууд

Ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийн нэмэгдүүлэх, жирэмсэн ажилтнуудын ажлын цагийг богиносгох

Ойн булаг зуслан

Зуны улиралд ажилтнууддаа цэвэр агаарт гэр бүлээрээ гарч, амрах "Ойн булаг зуслан"-г хэрэгжүүлдэг.

БҮТЭЭГДЭХҮҮНҮЙЛЧИЛГЭЭГ ЭРДАМЖУУЛАН НИЙГЭМД ҮЗҮҮЛЖ БҮЙ ЭЕРЭГ НӨЛӨӨЛӨЛ

Санхүүгийн хүртээмж

Голомт банкны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нийгмийн бүх бүлэгт цаг алдалгүй, хүртээмжтэй авах боломжийг олгох нь Тогтвортой Хөгжлийн Зорилгуудыг хэрэгжүүлэх гол хөшүүрэг гэж үздэг. Бид нийгмийн илүү олон бүлэгт хэрэгцээ шаардлагад нь нийцсэн, хариуцлагатай, тогтвортой байдлаар ашиг тустай, хүртээмжтэй санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг авах боломжоор хангахыг зорин ажиллаж байна.

Дижитал шилжилт

Дижитал шилжилт нь банкны хувьд үйл ажиллагааны болон гүйлгээний зардлыг бууруулах, санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, санхүүгийн салбар болон хүртээмж багатай бүлгүүд болох эмэгтэйчүүд, хүүхдүүд, малчид, алслагдсан бүс нутагт оршин суугаа иргэд, бичил, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийн хэрэгцээг хангах, санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх боломжийг олгож байдаг. Ухаалаг утсыг ашиглан цахим үйлчилгээ авах боломжгүй иргэд салбар тооцооны төвүүд болон киоскуудаар дамжуулан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хүргэсээр байна.

Дижитал шилжилт	2024 /өөрчлөлт %/	2023 /өөрчлөлт %/
Дижитал сувгууд хэрэглэгчдийн тоо	+12.6%	+16.4%
Дижитал сувгууд идэвхтэй хэрэглэгчдийн тоо	+11.3%	+17.1%
Дижитал сувгуудаар хийсэн гүйлгээний тоо	+21.7%	+38.6%
Social Pay хэрэглэгчдийн тоо	+35.1%	+37.2%
Social Pay-ээр хийсэн гүйлгээний тоо	+65.5%	+121.4%

ЖИЖИГ ДУНД БИЗНЕС ЭРХЛЭГЧДИЙН ӨРСӨЛДӨХ ЧАДАВХЫГ БЭХЖҮҮЛЭХ

WOMEN
Owned

Голомт банк Монгол Улсын эдийн засгийн гол тулгуур болсон жижиг, дунд бизнесүүдээ дэмжин ажилласаар ирсэн. Тэр дундаа бизнес эрхлэгчдийн 37 хувийг, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийн 68 хувийг эзэлдэг бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдээ санхүүгийн хувьд дэмжин тэдэнд тохирсон бизнесийн орчин, бодит дэмжлэгийг нэмэгдүүлэх бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ тасралтгүй хүргэж байна.

ЖДБ ЭРХЛЭГЧДЭД
ОЛГОСОН ЗЭЭЛ
30% өсөв

БИЗНЕС ЭРХЛЭГЧ
ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙГ ДЭМЖИХ
ЗЭЭЛ
9 дахин өсөв

МЕНТОРШИП ХӨТӨЛБӨРТ
ХАМРАГДСАН ААН ТОО
10 дахин нэмэгдсэн

WOMEN OWNED ТОХИРЛЫН ТЭМДЭГ

50
байгууллагад олгов

13
байгууллага шошгондоо
байршуулсан

Албан ёсны цахим хуудас
www.womenowned.mn
нээгдэв

ОЛОН ТАЛТ ОРОЛЦОО

МЭДЛЭГЭЭ ХУВААЛЦАХ, БУСДЫГАА МАНЛАЙЛАХ НЬ

**Улаанбаатарын яриа хэлэлцээ 2024
2024 оны 6-р сарын 6-7**

Улаанбаатар хотноо зохион байгуулагдсан Зүүн хойд Азийн аюулгүй байдлын асуудлаарх "Улаанбаатарын яриа хэлэлцээ" олон улсын IX бага хуралд Голомт банк ивээн тэтгэгчээр дэмжин оролцов. Тус хуралд "Зүүн хойд Ази дахь уур амьсгалын өөрчлөлт, аюулгүй байдлын сорилтууд" сэдвийн хүрээнд 30 гаруй улс, олон улсын байгууллага, дотоод, гадаадын эрдэмтэн, судлаачид хэлэлцүүлгүүд өрнүүлсэн юм.

**FMC & Business Conference 2024
2024 оны 10-р сарын 7-8**

Голомт банкаас жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг Financial Managers Convention болон Business Conference аргах эмжээнүүдэд тогтвортой санхүүжилтийн сэдвийг онцлон "Тогтвортой усны болон хог хаягдлын менежмент", "МУ-ын ногоон барилгын стандарт" зэрэг сэдвүүдээр салбарын төлөөлөгчдийг урьж оролцуулан, салбар хуралдаануудаар дамжуулан харилцагч нарт ногоон эдийн засгийн шилжилтийг цогцлоо цаг үеийн мэдээллийг хүргэв. Мөн тус арга хэмжээний үеэр тогтвортой санхүүжилтийн булангаар дамжуулан Голомт банкны ногоон зээлийн бүтээгдэхүүний танилцуулга, ногоон санхүүжилтийн сайн туршлагууд, бизнесээ ногоон болгох боломжуудын талаар мэдээллийг оролцгч нарт түгээв.

Тогтвортой Санхүүжилтийн Форум 2024 оны 11-р сарын 27-29

Жилбүрүуламжлал болгон зохион байгуулагддаг Монголын Тогтвортой Санхүүгийн Форум нь Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Ивээл Дор "Монгол улс-Ногоон хөгжлийг санхүүжүүлэх нь" сэдвийн хүрээнд зохион байгуулагдсан бөгөөд уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицооос эхлээд нийгмийн оролцоо, биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, эрчим хүчиний хэмнэлттэй орон сууцны санхүүжилт зэрэг нийгмийн тулгамдсан асуудлуудыг шийдвэрлэх санхүүгийн шинэлэг шийдлүүдийг хэлэлцсэн.

Энэ жилийн арга хэмжээнд Голомт банкнаас дотоодын дэмжигч байгууллагаар хамтран, Голомт банкны удирдлагууд тогтвортой санхүүжилт, нөлөөллийн хөрөнгө оруулалтын боломжууд, хөрөнгө оруулагчдын шаардлагын талаар өөрсдийн туршлагаа хуваалцан оролцов.

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

Банк санхүүгийн байгууллагын хувьд өөрийн үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээр дамжуулан байгаль орчин болон нийгэмд үзүүлэх сөрөг нөлөөг бууруулахад оруулах хувь нэмэр өндөр салбарын нэг билээ. Иймээс БОНЗ-ын хүрээнд оролцогч талуудын хүлээлтийг хангах чухал үүргийг хүлээгээд байна.

Хөрөнгө оруулагчид	Харилцагчид	Ажилтнууд	Нийгэм	Зохицуулагч байгууллагууд
Бид БОНЗ-ын тайлагналыг ил тод нээлттэй байдлаар тайлагнаж байна	Бид харилцагчдынхаа хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг, түргэн шуурхай хүргэхээр ажиллаж байна	Бид чадварлаг хамт олон бүрдүүлэх зорилгоор ажилтнуудаа хөгжүүлэн ажиллаж байна	Бид нийгэмд тулгамдаад буй санхүүгийн асуудлууд, хүртээмжтэй байдлыг бий болгоход онцгойлон анхаарч ажиллаж байна	Бид хууль, дүрэм журмын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж байна
Бид хэрхэн хамтын ажиллагааг өрнүүлж байна вэ?	<p>Тогтвортой Хөгжлийн Тайлан /жил бүр/ НУББОХ-Банк Санхүүгийн Санаачилга, хариуцлагатай Банкны Зарчмуудын хэрэгжилтийн тайлан /жил бүр/ Санхүүгийн тайлангууд / улирал бүр, жил бүр/</p> <p>Харилцааны болон Корпорейт менежерүүд Харилцагчдын сэтгэл хамамжийн судалгаа /жил бүр/</p>	<p>Салбар, дижитал сувгууд болон харилцагчийн үйлчилгээний утас гэх мэт олон сувагт харилцаа</p> <p>Харилцааны болон Корпорейт менежерүүд Харилцагчдын сэтгэл хамамжийн судалгаа /жил бүр/</p>	<p>Ажилтнуудын сэтгэл хамамжийн судалгаа /жил бүр/ Ажиллахад таатай байгууллага батламж /жил бүр/ Удирдах ажилтнуудад зориулсан арга хэмжээ /жил бүр/</p>	<p>АмЧам, АустЧам, Монголын Бизнесийн зөвлөл, Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхимын гишүүн байгууллага ба үйл ажиллагаанд нь идэвхтэй оролцдог НҮБ болон холбогдох байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг бэхжүүлж байна</p>

ГИШҮҮНЧЛЭЛ БА ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

Голомт банк нь хурдацтай хувьсан өөрчлөгдөж буй БОНЗ-ын олон улсын стандарт, шаардлагуудтай нийцсэн байх, сайн туршлагуудаа оролцогч талуудтай хуваалцах үүднээс олон талт хамтын ажиллагааг өргөжүүлсээр байна.

Монголын Тогтвортой Санхүүжилтийн Холбоо /MSFA

Монголын Тогтвортой Санхүүжилтийн Холбоо (ToC) нь гишүүн санхүүгийн байгууллага, аж ахуйн нэгжүүдийн тогтвортой байдал, ногоон хөгжлийг дэмжих замаар санхүүжилтийн тогтолцоог ногоон болгох зорилготой ГҮТББ юм. Тус холбоо нь Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд, Парисын хэлэлцээр, мөн Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал, Үндэсний хэмжээнд тодорхойлсон хувь нэмэр, Ногоон хөгжлийн бодлого зэрэгт нийцүүлэн эзэрг нөлөөллийг бий болгох нэгдсэн, болон хувьсах бодлого боловсруулах, бизнесийн арга барил, олон салбарын санаачилгыг боловсруулахад гишүүд, түншүүдтэйгээ нягт хамтран ажилладаг.

Голомт банк нь Удирдах зөвлөлийн гишүүн бөгөөд Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн зөвлөл болон тайлагналын зөвлөлд тус тус идэвхтэй хувь нэмэрээ оруулж байна.

НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөр-Санхүүгийн санаачилга, Хариуцлагатай банкны зарчмууд / UNEP-FI, PRB

НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөр, Санхүүгийн санаачилга нь НҮБ-ын Хариуцлагатай банкны зарчмуудаар дамжуулан олон улсын банкуудтай хамтран ажиллаж эерэг, ногоон шилжилтийг хурдасгах зорилготой юм. Олон улсын банкны салбарын талаас илүү хувийг төлөөлж буй 330 гаруй банк гишүүнээр элссэн байdag бөгөөд тус банкнууд нь НҮБ-ын Тогтвортой хөгжлийн зорилгууд болон Парисын гэрээ зэрэг олон улсын гэрээ хэлэлцээртэй үндсэн стратеги, шийдвэр гаргах, зээл олгох, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаагаа уялдуулдаг.

Голомт банк нь тус санаачилгыг үүсгэн байгуулагч гишүүний нэг бөгөөд Монгол Улсыг төлөөлөн дангаараа ажилладаг.

Нүүрстөрөгчийн Нягтлан бодох бүртгэлийн санхүүгийн түншлэл /Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)

PCAF нь олон улсын банк санхүүгийн байгууллагуудыг санхүүжүүлсэн хүлэмжийн хийн ялгаруулалтыг тооцоолох, ил тод нээлттэй болгох нэгдсэн аргачлалаар ханган ажилладаг юм.

Голомт банк нь 2023 оны 2-р сард PCAF-ийн гишүүнээр элссэн бөгөөд PCAF аргачлалыг ашиглан нийт зээлийн багцын хүлэмжийн хийн ялгаруулалтыг тооцоод байна.

Шинжлэх ухаанд суурилсан зорилтуудыг тодорхойлох санаачилга /Science Based Targets initiative (SBTi)

SBTi нь Нүүрстөрөгчийн ил тод байдлын төсөл (CDP), НҮБ-ын Даян дэлхийн гэрээ, Дэлхийн нөөцийн хүрээлэн (WRI), Дэлхийн байгаль хамгаалах сан (WWF) хоорондын хүлэмжийн хийн ялгаруулалтыг бууруулах, цаашлаад тэг ялгаруулалтад хүргэх олон улсын шилдэг туршлагыг тодорхойлж, сурталчлах зорилготой хамтын санаачилга бөгөөд байгууллагуудад хөндлөнгийн хяналт үнэлгээг хийх үйлчилгээг үзүүлдэг билээ.

Голомт банк SBTi санаачилгын дагуу уур амьсгалын шинжлэх ухаанд нийцүүлэн дунд болон урт хугацааны зорилтуудаа гарган, Үндэсний зорилтод хувь нэмэртэй нийцүүлэн тодорхойлсон болно.

Joint Impact Model Foundation

Голомт Банк Нидерландын нөлөө бүхий FMO банкнаас эхлэлтэй "Joint Impact Model Foundation" байгууллагад 2024 оны 3-р сарын 15-ны өдөр албан ёсны гишүүнээр элсэв.

Joint Impact Model Foundation-д гишүүн болсноор Голомт банк олгож буй санхүүжилтээр дамжуулан ялгаруулж буй хүлэмжийн хий, шинээр бий болгож буй ажлын байрны тоо болон эдийн засгийн өсөлтэд хэрхэн хувь нэмэрээ оруулж байгаа зэргийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцоолон, бодит нөлөөллийг хэмжиж, нээлттэй ил тод тайлагнах боломжтой болсон байна.

УУРАМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЭРСДЭЛ

УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

ЗАСАГЛАЛ

Голомт Банкны төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ), удирдлагын баг, бусад холбогдох хороо нь тогтвортой байдлын эрсдэл ба боломжуудыг хянах, удирдах ажлыг хэрэгжүүлэх тогтолцоог бэхжүүлэхээр зорин ажиллаж байна.

• ТУЗ-ЫН ТҮВШИНД

Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл нь Банкны урт хугацааны тогтвортой үйл ажиллагаа, стратегийг хариуцах бөгөөд хороод нь стратегийн шийдвэрийг хянаж, удирдан чиглүүлэхдээ уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэл ба боломжуудыг хянах, удирдах тогтолцоог бий болгох заалтуудыг хороодын чиг үүрэгт оруулахаар ажиллаж байна. Стратегийн хүрээнд уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй санхүүгийн болон санхүүгийн бус эрсдэлүүдийг хянах, удирдах; Парисын хэлэлцээрийн дагуу банкны үйл ажиллагаа, тэр дундаа харилцагчад санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн хэмжээг бууруулахад оршино.

• Удирдлагын багийн түвшинд

Удирдлагын багийн гишүүн бүр өөрийн нэгжийн чиг үүргийн хүрээнд стратегийн болон бизнесийн шийдвэрийг 2050 он хүртэлх БОНЗ-ын зорилго зорилтод нийцүүлэн гаргах үүрэгтэй. Уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй санхүүгийн болон санхүүгийн бус эрсдэлийг тодорхойлох, хянах, удирдах чиг үүргийг "хоёрдугаар шугам"-д хамаарах Эрсдэлийн удирдлагын газар (100 хувийн үүрэгтэй), Олон улсын банкны газрын Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтэс (20 хувийн үүрэгтэй), Зээлийн газар (хэлтсийн чиг үүргээс хамааран 60-100 хувийн үүрэгтэй) болон Санхүү удирдлагын газар (100 хувийн үүрэгтэй) хамтран хариуцаж "Нэгдүгээр шугам"-д хамаарах нэгжүүдийн чиг үүргийн хүрээнд уур амьсгалын өөрчлөлт болон байгаль орчин нийгэм засаглал (БОНЗ)-ын эрсдэлээ хэрхэн удирдаж байгаад хяналт тавих, банкны хэмжээнд ямар хэмжээний эрсдэл хүлээж байгааг хянах, хязгаарлах чиг үүргийг хүлээн хамтран ажиллаж байна.

• Дэмжих засаглал

Уур амьсгалын өөрчлөлтийн болон байгаль орчин нийгэм засаглал (БОНЗ)-ын бодлогын хэрэгжилтийг хангахад чиглүүлэх, хянах, удирдах тусгайлан Тогтвортой хөгжлийн хороо, Жендэрийн тэгш байдлын хороо болон Тогтвортой хөгжил, санхүүжилт хариуцсан нэгж ажиллаж байна.

2024 онд Голомт банк нь олон улсын мэргэжлийн байгууллагаас СТОУС S1 болон S2 тайлагналын стандартыг хэрэгжүүлэх бэлэн байдлыг хангах ажлыг хийсэн ба 2027 он хүртэл хэрэгжүүлэх нарийвчилсан төлөвлөгөөг гарган ажилласан байна. Энэхүү ажлын хүрээнд 2024 онд Голомт банк нь Тогтвортой хөгжлийн бодлогоо шинэчилж дараах заалтыг Дотоод үйл ажиллагаандаа баримтлах байгаль орчин, нийгмийн зарчим хэсэгт оруулсан болно. Үүнд:

“2.9.6 Банкны эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоонд тогтвортой байдал болон уур амьсгалын эрсдэлийг нэгтгэнэ. Банк нь тогтвортой байдал, уур амьсгалтай холбоотой эрсдэлийг уламжлалт санхүүгийн эрсдэлийн бүр ангилалтай эн тэнцүү хэмжээнд тодорхойлж, үнэлж, удирдана. Үүнд зээл, зах зээл, үйл ажиллагаа, нэр хүнд, хөрвөх чадвар, бизнесийн загвар, төвлөрөл зэрэг эрсдэлүүд багтана.”

Банк нь Тогтвортой хөгжлийн бодлогод орсон уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлтэй холбоотой шинэ заалтын хэрэгжилтийг хангах ажлуудыг үе шаттайгаар хийн ажиллах байна.

БАНКНЫ ТОГТВОРТОЙ САНХҮҮЖИЛТИЙН ХҮРЭЭН ДЭХ ЗАСАГЛАЛ

Голомт банк нь корпорейт, ЖДҮ, иргэдэд зориулсан бүтээгдэхүүн хөгжлийн нэгжүүдтэй ба Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтэс нь Монгол улсын Таксономиуд болон өөрийн Тогтвортой санхүүжилтийн хамрах хүрээ баримт бичигтэй нийцүүлэн бүтээгдэхүүний шаардлага болон баталгаажуулалтыг тодорхойлох замаар ногоон угаалт-аас урьдчилан сэргийлж байна¹¹.

Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтэс нь банкны тогтвортой, ногоон багцын ногоон угаалтын эрсдэлийг бууруулах мөн ногоон болон нийгмийн санхүүжилтэд хамрагдах боломжтой санхүүжилт, шалгур, баталгаажуулах баримт бичгүүдийг олон улсын эрх зүйн удирдамж, стандартаас гадна Монгол Улсын Ногоон Таксономи, Монгол Улсын Санхүүгийн тогтвортой байдлын хорооноос баталсан Монгол Улсын ТХЗ¹²-ын санхүүжилтийн Таксономийн дагуу тодорхойлдог.

Банкны Тогтвортой санхүүжилтийн хамрах хүрээ баримт бичиг нь холбогдох бүтээгдэхүүний шалгуур шаардлагыг тодорхойлох, санхүүжилтийн зориулалтыг ил тод нээлттэй болгох, нөлөөллийг хэмжих удирдамжаар хангадаг. Энэхүү баримт бичиг нь S&P Global-аас хөндлөнгийн баталгаажуулалт авсан ба банкны тогтвортой санхүүжилтийн үйл ажиллагааг найдвартай, үр дүнтэй бөгөөд олон улсын стандарт, удирдамжуудтай нийцэж байгааг баталж байгаа билээ.

УРАМШУУЛЛЫН БҮТЭЦ

Голомт банкны тогтвортой хөгжилтэй холбоотой зорилго, зорилтууд нь ажилтнуудын үнэлгээ болон урамшууллын тогтолцоонд тусгагдсан бөгөөд Санхүүгийн удирдлагын газрын дэргэдэх Төлөвлөлт, үнэлгээний хэлтэс хяналт тавин ажиллаж байна.

• Хагас жилийн урамшуулал

Урамшуулал нь байгууллагын банк, Жижиг дунд банк болон иргэдийн банкны газруудын тогтвортой, ногоон багц бүрдүүлэх зорилттой уялдан тавигдсан билээ.

¹¹Ногоон Угаалт буюу тогтвортой хөгжлийн зорилтод хамрагдах мөнгө угаах, залилан зэрэг гэмт хэрэг болно.

¹²ТХЗ – Тогтвортой Хөгжлийн Зорилт

2024 КРІ ЖИН

Гүйцэтгэлийн хэмжүүр	Жин	Босго
Уур амьсгал	2.5%-6%	<p>Тогтвортой хөгжил болон санхүүжилтийн хүрээнд тавсан зорилго, зорилтоо хэрэгжүүлэх</p> <ul style="list-style-type: none"> Нийт багцын 10%-ийг тогтвортой, ногоон болгох зорилт Санхүүжилтээ Парисын хэлэлцээр, НҮБ-ын Тогтвортой Хөгжлийн Зорилтуудтай (TX3) уялдуулах банкны зорилт

УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЭРСДЭЛ БА БОЛОМЖУУД

БИЕТ ЭРСДЭЛ

Биет эрсдэлүүд нь цаг уурын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй бөгөөд үер, "зуд" зэрэг цаг агаарын эрс тэс үзэгдлийн давтамж нэмэгдэх үйл явдлаас үүдэлтэй байж болно.

ШИЛЖИЛТИЙН ЭРСДЭЛ

Шилжилтийн эрсдэл нь нүүрсхүчлийн хий бага эдийн засагт шилжихээс үүдэлтэй. Энэ нь цаг уурын өөрчлөлт, түүнтэй холбоотой нөлөөлөлд дасан зохицуухын тулд бодлого, зохицуулалт, хууль эрх зүйн чухал өөрчлөлт, түүнчлэн технологи, зах зээлийн хувьсал зэрэгт захирагдах асуудал юм.

ЦАГИЙН ХЯЗГААР

Биет болон шилжилтийн эрсдэлийн нөлөөлөл нь мэдэгдэхүйц бөгөөд өргөн цар хүрээтэйгээр Голомт банкны багц болон богино, дунд, урт хугацаанд санхүүгийн гүйцэтгэлд нөлөөлөх эрсдэлтэй.

Богино хугацаанд цаг агаарын эрс тэс үзэгдлүүд болон цаг уурын нөлөөллөөс үүдэлтэй биет эрсдэл Голомт банкны биет хөрөнгө, дэд бүтцэд шууд аюул учруулах эрсдэлтэй. Түүнчлэн шууд алдагдалд хүргэж, засварын зардал болон даатгалын шимтгэлийг нэмэгдүүлэхэд хүргэж болзошгүй юм. Үүний нэгэн адил цочмог буюу байгалийн гамшгүүд Голомт банкны үйлчлүүлэгчдийн хөрөнгийг эрсдэлд оруулах, бизнесийн үйл ажиллагааг тасалдуулж болзошгүй бөгөөд харилцагчдын хөрөнгийн үнэ цэнд сэргөөр нөлөөлж, ашгийг бууруулах, улмаар Голомт банкны чанаргүй зээл ихсэхэд хүргэж болзошгүй. Нэмж дурдахад, биет эрсдэлийн магадлал өндөр бүс нутагт үйл ажиллагаа явуулахад даатгалын шимтгэл өндөр эсхүл даатгалын хамрах хүрээ хязгаарлагдмал байж болох нь өөрөө эрсдэл болох боломжтой.

Шилжилтийн эрсдэл бүх цаг хугацаанд тохиолдох боловч дунд хугацаанд илүү өргөн тохиолдох төлөвтэй байдаг. Илүү байгальд ээлтэй, ногоон технологи нэвтрүүлэх, бизнесийн тогтвортой загварт шилжих зардал нь бизнесийн санхүүгийн эх үүсвэрийг шавхагдуулах, ашиг орлого, урт хугацааны оршин тогтоно чадварт нөлөөлдөг. Мөн Голомт банк зэрэг санхүүгийн байгууллагууд ногоон, тогтвортой эдийн засагт шилжихэд чиглэсэн шинэ бодлого, хууль тогтоомж, дүрэм журмыг дагаж мөрдөхийн тулд зарцуулах зардал нэмэгдэх, бусад нөөцийн хомсдол учруулж болзошгүй юм.

Уур амьсгалын өөрчлөлтийг бууруулахад чиглэсэн шилжилтийн эрсдэлүүд нь Голомт банкны хөрөнгийн үнэ цэнийг бууруулж ашиг орлогыг бууруулах магадлалтай ба ялангуяа нүүрстөрөгчийн хий ихээр ялгаруулах салбаруудад үйл ажиллагаа явуулж буй харилцагчдадхамаарах хөрөнгийн үнэ цэнд нэн тэргүүнд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй байна. Байгаль орчин болон уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой асуудалд дасан зохицоодо удаан эсхүл хариу үйлдэл үзүүлэхгүй байгаа аж ахуйн нэгжүүд нэр хүндийн эсхүл хуулийн хариуцлага хүлээх эрсдэлтэй ба энэ нь банкны хувьд үйлчлүүлэгчид болон гадаад, дотоод хөрөнгө оруулагчдын итгэлийг алдах эрсдэл бий болгох боломжтой. Голомт банкны явуулж буй үйл ажиллагааны хүрээнд хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сөрөг мэдээлэл цацгдах, уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой маргаанд орооцолдох эрсдэл нэмэгдэх боломжтой. Түүнчлэн Голомт банкны бүтээгдэхүүний эрэлт хэрэгцээ, ашигт ажиллагаа, хөрөнгийн үнэ цэн, үнэт цаасны зах зээлийн арилжааны нөхцөл зэрэгт сөргөөр нөлөөлж болзошгүй юм.

Урт хугацаанд дэлхийн дулаарал, температурын өсөлтөөс үүдэлтэй нөлөө нь экосистем болон нийгмийн бүтцэд нөлөөлөх хандлагатай байдаг. Дэлхий даяар болон Монгол Улсад ажиглагдахуйц өөрчлөлтүүд хэдийн бий болж эхэлсэн. Монгол улсын хувьд зарим эрсдэлүүд төлөвлөж байснаас богино хугацаанд үүсэх магадлалтай байгаа ба ил тод нээлттэй өгөгдөл улсын хэмжээнд олоход хэцүү тул уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй эрсдэлүүд хэдий хугацаанд, хэр давтамжтайгаар, ямар цар хүрээтэй нөлөө үзүүлэхийг таамаглахад бэрхшээлтэй байна.

УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТ НЬ ЭРСДЭЛИЙН ХӨДӨЛГӨХ ХҮЧ

Голомт банкны багцад үзүүлэх уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой эрсдэл макро болон микро сувгуудаар дамжин зээлийн эрсдэл, зах зээлийн, хөрөнгийн эрсдэл, үйл ажиллагааны эрсдэл болон нэр хүндийн эрсдэл зэрэг эрсдэлүүдэд нөлөөлж болно. Уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой эрсдэлийг тодорхойлох, хэмжих, удирдах арга барил нь бусад гол эрсдэлтэй нийцэж байгаа ч тухайн эрсдэл хэзээ бодитоор бий болох нь тодорхойгүй хэвээр билээ.

Уур амьсгалын эрсдэлийг бусад эрсдэлүүдтэй уялдуулж, тодорхойлох, үнэлэх, удирдахад Эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоонд нэгтгэх нь нэн чухал ба энэхүү ажлыг Голомт банк хэрэгжүүлэхээр ажиллаж байна. Голомт банкны эрсдэлийн хамрах хүрээ нь уур амьсгалын эрсдэлийг тодорхойлох, үйл ажиллагаатай уялдуулан зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх үүрэгтэй юм. Эрсдэлийн таксономи, тодорхойлолт, болон арга зүйд өөрчлөлт оруулах зэрэг зохицуулалтыг олон улсын шаардлага, стандарт болон бусад гаднын нөлөөнөөс үүдэлтэй хүртээмж, хөгжилд нийцүүлэн тогтмол хяналт, шинэчлэлт хийх нь чухал байна. 2024 онд биет болон шилжилтийн эрсдэл, уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийг хэрхэн банкны нийт эрсдэлийн тогтолцоонд нэвтрүүлэх талаар олон улсын зөвлөх үйлчилгээний байгууллагаас зөвлөгөө авсны дагуу хэрэгжилтийг үе шаттайгаар ханганд ажиллаж байна.

Биет болон шилжилтийн эрсдэлийн хүчин зүйлс нь Голомт банкны багцын бүтэц, эдийн засгийн салбар, газарзүйн байршил, бизнесийн үйл ажиллагаа болон бусад нөхцөлөөс хамаарч өөр өөр байна.

БИЗНЕСИЙН ДАВАН ТУУЛАХ ЧАДВАРЫГ СОРИХ НЬ

Бид уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн нэлэөг стратегийн, санхүүгийн болон санхүүгийн бус шийдвэр гаргахад хэрхэн нэлэөлж болохыг сценари анализ хийн үнэлэхээр зохин ажиллаж байна. 2024 онд Голомт банк, Монгол банкны удирдамжийн хүрээнд NGFS¹³ -ийн сценариудын дагуу урьдчилсан байдлаар сценари анализ хийн Монгол банканд хүргүүлээд байна. Энэхүү урьдчилсан сценари анализыг дараах нөхцлийн хүрээнд үер болон зуд гэх байгалийн гамшгууд дээр хийсэн байна. Үүнд:

	Өнөөгийн бодлого хэвээр үргэлжлэх	Дулаарлыг 2°C-ийн дотор барих	Шилжилтийн ойшлуулах
Дэлхийн дулаарлын хэм барих зорилт	3°C+	1.6°C-д барих боломж 67%	1.7°C
Биет эрсдэл	Өндөр	Дунд зэрэг	Дунд зэрэг
Шилжилтийн эрсдэл	Дунд зэрэг	Өндөр	Өндөр
ХХЯ-ын бууралт, 2030 он гэхэд	14%	19%	14%
ХХЯ-ын бууралт, 2050 он гэхэд	24%	55%	52%
Нүүрстөрөгчийн үнэ тогтоож, хэрэгжүүлэх	Өөрчлөлтгүй	Нэн даруй	2030 оноос хойш
Нүүрстөрөгч 2030 (US\$/tCO2e)	5.63	35.2	5.63
Нүүрстөрөгч 2050 (US\$/tCO2e)	6.16	131.1	161.9
Эрчим хүчиний эцсийн үнэ	Эрчим хүчиний тогтмол үнэ	Үнийг яаралтай чөлөөлөх	Үнийн өөрчлөлт 2030 оноос хойш

¹³NGFS буюу Санхүүгийн системийг ногооруулах сүлжээ

	Нүүрсний хэрэглээг үе шаттай бууруулах ч, 2050 оноос хойш ээлэх хувь 8% байх, Шингэн тулшиний хэрэглээг үе шаттай бууруулж, бага хэмжээний хийн түлшиний хэрэглээтэй байх, Энэ зууны эцэс хүртэл сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээнд ээлэх халаалтын халаалтын хэрэгцээ 50%- аар нэмэгдэх.	2030 он гэхэд нүүрсийг нэн даруй болон аажим хэрэглээнээс гаргах, Шилжилтийн түлшинд шингэн түлшиний ээлэх хувь хэмжээг нэмэгдүүлэх, Сэргээгдэх эрчим хүчиний ээлэх хувь 2050 он гэхэд 30%-д хүрч нэмэгдэх, 2020 онд эрчим хүчиний хэрэглээнд ээлэх халаалтын ээлэх хувь хэмжээ 26%-аас 2050 онд 50%-д хүрч нэмэгдэх.	Нүүрсийг 2030 он хүртэл үе шаттай бууруулж, 2045 он гэхэд хэрэглээнээс гаргах, Шингэн тулшийг шилжилтийн түлшээр хэрэглэх, Сэргээгдэх эрчим хүчиний хэрэглээний боломж аажим нэмэгдэх, Халаалтын ээлэх хувь 2050 онд 50%-д хүрч нэмэгдэх.
Эрчим хүчний хосолсон хэрэглээ			

Технологийн өөрчлөлт	Аажим/удаан өөрчлөлт	Дунд зэргийн өөрчлөлт	2030 он хүртэл аажим өөрчлөлт, түүнээс цааш хурдтай өөрчлөлт
CO2 ялгарлыг багасгах	Бага хэрэглээ	Дунд зэргийн хэрэглээ	Дунд зэргийн хэрэглээ

Бүс нутгийн бодлогын өөрчлөлт	Өөрчлөлт бага, улс орнууд бодлогоо төдийлөн дорвийтой өөрчлөхгүй.	Өөрчлөлт бага, бүх улс орнууд бодлогын арга хэмжээг даруй авч хэрэгжүүлэх.	Өөрчлөлт их, энэ нь дэлхийн дулаарлыг тодорхой түвшинд хязгаарлах зорилтыг хангах шилжилтийн хэрэгцээ гэнэт үүссэнтэй холбоотой байна.
-------------------------------	---	--	--

Бидний хийсэн урьдчилсан сценари анализ нь NGFS болон тодорхойлсон байгалийн гамшгуудтай холбоотой боломжит дата өгөгдөл, хувьсагчдыг ашигласан ба зарим тохиолдолд нэмэлт таамаглал/нэхцэл дэвшүүлэх шаардлага үүсэж байсан болно. Банкны холбогдох нэгжүүд анх удаа хийж гүйцэтгэсэн туршлага дээрээ үндэслэн сайжруулах, хувьсагчдын олдоц болон хугацааны таамаглалын хувьд оновчтой байдал, банкны ашиглаж буй өнөөгийн эрсдэлийн модельтой хэрхэн уялдуулах гэх мэт ажлууд дээр анхааран ажиллах болно.

БАГЦЫН ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРАЛ

		2024 он		2023 он			
ISIC код	Салбар	Үлдэгдэл /сая. төгрөг/	Хүлэмжийн хий (S1+S2+S3) [тнCO2e]	Санхүүжүүлсэн хүлэмжийн хий [тнCO2e]	Үлдэгдэл /сая. төгрөг/	Хүлэмжийн хий (S1+S2+S3) [тнCO2e]	Санхүүжүүлсэн хүлэмжийн хий [тнCO2e]
ISIC-A	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	53,752.55	216,144.84	47,479.52	21,223.25	149,306.20	13,461.03
ISIC-B	Уул уурхай, олборлолт	638,524.06	11,066,326.00	330,155.96	321,180.80	11,440,160.46	163,074.41
ISIC-C	Боловсруулах үйлдвэрлэл	276,820.73	2,938,167.28	64,682.69	328,086.92	3,990,756.23	76,169.12
ISIC-D	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	61,843.11	466,927.90	35,051.25	17,087.40	54,546.05	9,527.62
ISIC-E	Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цөвэрлэх үйл ажиллагаа	1,004.21	569.70	569.70	1,341.18	24,394.07	696.05
ISIC-F	Барилга	362,529.48	236,016.92	38,377.67	280,525.69	550,140.90	29,256.26
ISIC-G	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ	1,614,928.98	3,966,309.41	113,423.75	1,213,865.85	10,164,697.57	82,138.28
ISIC-H	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	144,225.93	39,286.82	10,230.16	53,272.64	865,402.65	3,645.88
ISIC-I	Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	39,630.96	2,814.11	2,780.69	26,422.39	247,390.86	2,111.99
ISIC-J	Мэдээлэл, холбоо	13,880.51	5,935.82	577.02	6,317.43	9,320.27	335.23
ISIC-K	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	241,867.75	4,781.40	1,007.24	94,124.27	169,570.28	547.97
ISIC-L	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	1,475,928.44	128,769.65	66,581.02	1,088,461.73	200,185.69	57,085.26

ISIC-M	Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан, техникийн; захирагааны үйл ажиллагаа	2,634.43	201.09	117.31	2,578.35	21,586.80	218.94
ISIC-N	Удирдлагын болон дамжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	578.32	69.10	47.93	587.22	1,332.51	53.64
ISIC-O	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	1,056.49	34.42	31.84	469.42	190.60	12.35
ISIC-P	Боловсрол	46,504.72	1,559.55	1,360.60	29,365.40	26,646.32	930.56
ISIC-Q	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	70,020.06	60,164.73	2,300.62	41,541.12	104,846.97	1,581.98
ISIC-R	Үрлаг, үзвэр, тоглоом, наадам	6,041.36	243.51	198.72	581.64	9,034.13	76.29
ISIC-S	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	275,406.27	21,444.89	11,015.89	104,678.39	2,162,058.71	4,961.85
ISIC-T	Өрхийн ажил олгогчийн үйл ажиллагаа; өрхийн өөрийн хэрэгцээнд зориулан ялгаваргүй бараа, үйлчилгээ үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	1,162.35	30.43	30.43	47.13	95.30	1.24
ISIC-U	Нутаг дэвсгэрээс гадуурх байгууллага, үйл ажиллагаа	74,121.54	3,613.43	2,486.07	58,167.63	24,262.72	1,703.65
Нийт		5,402,462.23	19,159,411.01	728,506.10	3,689,925.86	30,215,925.30	447,589.58

ХАРИЛЦАГЧДЫН БАЙГАЛЬ ОРЧИН НИЙГМИЙН ЭРСДЭЛИЙГ УДИРДАХ НЬ

Бид байгаль орчин, нийгмийн эрсдэл ба нөлөөллийг банкны харилцагчдын гүйлгээ ба харилцаан дээр үр дүнтэй удирдахыг зорин ажилладаг. 2015 оноос Байгаль орчин, нийгэм эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлснээр бид эдийн засгийн бүхий л салбарт шилдэг туршлагыг амжилттай хэрэгжүүлж байна. Тогтвортой санхүүжилтийн хэлтсийн мэргэшсэн байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийн үнэлгээчид нь банкны харилцагчдын Байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийн үнэлгээг хариуцан ажилладаг.

Бидний хэрэгжүүлж буй аргачлал нь зээл батлах үйл явцад шууд тусгагдсан бөгөөд санхүүжилтийн шийдвэрээс үүдэн гарч болзошгүй нөлөөллийг тодорхойлох, удирдах, бууруулах, хянахад оролцогч талуутдтай хамтран ажиллахад дэмжлэг үзүүлдэг.

Байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийн үнэлгээний журам нь гүйцэтгэх захирлаар баталгаажсан ба Зээлийн үйл ажиллагааны журмын салшгүй хэсэг бөгөөд зээлийн хороо болон харилцагчдад үзүүлэх БОНЭҮ хийхэд салбар хоорондын болон салбарын онцлог шалгууруудыг тодорхойлдог.

2024 оноос эхлэн бид үндэсний хууль, дүрэм журам, стандартууд болон Олон Улсын Санхүүгийн Корпорацын (ОУСК) Гүйцэтгэлийн Стандартуудыг ашиглан санхүүжилтэй холбоотой Байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийг үнэлж байна.

2024 онд, гадны эх үүсвэртэй санхүүжилтэд “Байгаль орчин нийгмийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-г (ESAP) гарган, хэрэгжилтийг хянан ажиллаж эхэлсэн.

Байгаль орчин

- Агаар
- Хөрс
- Ус
- Биологийн олон янз байдал (Тусгай хамгаалалттай бүс болон голын хагалбар)
- Нөхөн сэргээлт

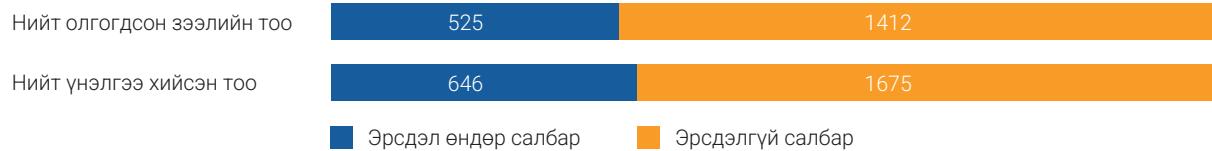
Нийгэм

- ХАБЭА
- Хөдөлмөр/Хүний эрх
- Оролцогч талуудын оролцоо
- Соёлын өв

Уур амьсгалын өөрчлөлт

- Байгалийн гамшгийн удирдлага

Тайлант онд нийт 2,321 (2023: 1,177) байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн байна. Нийт хийсэн үнэлгээний 72 хувь (2023: 64) нь эрсдэлгүй салбаруудад харьялагдах санхүүжилтийн хүсэлт байсан ба үүнээс 84 (2023: 74) хувьд нь санхүүжилт олгогдсон байна. Үлдсэн 28 (2023: 36) хувийн үнэлгээ нь байгаль орчин ба нийгэмд нөлөөлөх нөлөө өндөр салбаруудад харьялагдах санхүүжилтийн хүсэлт байсан ба үүнээс 81 (2023: 62) хувьд нь санхүүжилт олгогдсон байна.

	AA	AB	B	C	C+
A_XAA_ОЙН_АЖ_АХҮЙ_ЗАГАС_БАРИЛТ_АН_АГНУУР			4	7	1
В_УУЛ_УУРХАЙ_ОЛБОРЛОЛТ	1	8	30	4	
С_БОЛОВСРУУЛАХ_ҮЙЛДВЭРЛЭЛ			29	141	
D_ДЭД_БҮТЭЦ		1	3	2	1
E_Yс_хангамж_Сувагжилт_Хог_хаягдал			1	2	4
F_БАРИЛГА	1	98	30	4	
Q_ХҮНИЙ_ЭРҮҮЛ_МЭНД_НИЙГМИЙН_ХАЛАМЖИЙН_ҮЙЛ_АЖИЛЛАГАА	-	-	-	-	
L_ҮЛ_ХӨДЛӨХ_ХӨРӨНГИЙН_ҮЙЛ_АЖИЛЛАГАА	-	-	-	-	
P_БОЛОВСРОЛ	-	-	-	-	
G_ХУДАЛДАА/	-	-	-	-	
G_ХУДАЛДАА		12	3		
H_ТЭЭВЭР_БА_АГУУЛАХЫН_ҮЙЛ_АЖИЛЛАГАА	5	114	1		
I_ЗОЧИД_БУУДАЛ_БАЙР_СУУЦ_НИЙТИЙН_ХООЛНЫ_ҮЙЛЧИЛГЭЭ	3	15			
	1	10	185	318	11

ТООН ТОДРУУЛГА

Ажилтнуудын тоон мэдээлэл

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Албан тушаал	2024				2023				2022			
	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Нийт	Хүйсийн харьцаа	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Нийт	Хүйсийн харьцаа	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Нийт	Хүйсийн харьцаа
Газрын захирлууд	10	14	24	0.7	7	12	19	0.6	5	13	18	0.4
Хэлтэс, салбарын захирлууд	72	67	139	1.1	60	64	124	0.9	66	77	143	0.9
Ажилтнууд	1,852	741	2,593	2.5	1,680	671	2,374	2.5	1,591	654	2,267	2.4
Нийт	1,934	822	2,756	2.4	1,747	747	2,517	2.3	1,662	744	2,428	2.2

Эрэгтэй vs Эмэгтэй (байршилаар)

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

	2024				2023			
	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Нийт	Хүйсийн харьцаа	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Нийт	Хүйсийн харьцаа
Баруун бүс	55	31	86	1.8	48	30	78	1.6
Баян-Өлгий	14	14	28	1.0	13	13	26	1.0
Говь-Алтай	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	14	6	20	2.3	11	4	15	2.8
Ховд	27	11	38	2.5	24	13	37	1.8

Хангайн бүс	92	41	133	2.2	76	40	116	1.9
Архангай	12	5	17	2.4	8	4	12	2.0
Баянхонгор	13	5	18	2.6	9	8	17	1.1
Булган	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	35	16	51	2.2	32	12	44	2.7
Өвөрхангай	12	6	18	2.0	11	8	19	1.4
Хөвсгөл	20	9	29	2.2	16	8	24	2.0
Төвийн бүс	131	46	177	2.8	119	42	161	2.8
Говьсүмбэр	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	35	17	52	2.1	31	16	47	1.9
Дорноговь	45	7	52	6.4	41	6	47	6.8
Дундговь	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	37	17	54	2.2	38	16	54	2.4
Сэлэнгэ	14	5	19	2.8	9	4	13	2.3
Төв	-	-	-	-	-	-	-	-
Зүүн бүс	45	17	62	2.6	27	15	42	1.8
Дорнод	26	8	34	3.3	20	9	29	2.2
Сүхбаатар	9	7	16	1.3	7	6	13	1.2
Хэнтий	10	2	12	5.0	-	-	-	-
Улаанбаатар	1,611	687	2,298	2.3	1,477	620	2,097	2.4
Нийт	1,934	822	2,756	2.4	1,747	747	2,494	2.3

Эгнээндээ нэгтгэсэн шинэ ажилтнууд/дадлагажигч
Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Төрөл	2024	2023	2022
Шинэ төгсөгч	288	282	281
Дадлагын өюутан	284	290	35
Нийт	572	572	316

Байгаль орчинтой холбоотой тоон мэдээлэл
Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

	2024		2023		2022				
	Оффисууд	Салбарууд	Нийт	Оффисууд	Салбарууд	Нийт	Оффисууд	Салбарууд	Нийт
ЭРЧИМ ХҮЧ									
Нийт эрчим хүчиний хэрэглээ (кВт)	1,066,481.32	608,631.45	1,675,112.77	1,181,445	-	1,181,445	1,379,706	-	1,379,706
Нийт сэргээгдэх эрчим хүчиний хэрэглээ (кВт)	(4,539)	-	(4,539)	(6,376)	-	(6,376)	(5,987)	-	(5,987)
Нийт орлого (сая төгрөг)		564,620			477,292			385,570	
Эрчим хүчиний интенсити (кВт/сая төгрөг)		2.9			2.5			3.5	

УС

Нийт усны хэрэглээ (м³)	6,934	1,562	8,496	7,581	-	7,581	7,423	-	7,423
Төвийн шугам	6,934	1,562	8,496	7,581	-	7,581	7,423	-	7,423
Гүний ус	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нийт орлого (сая төгрөг)	-	-	564,620	-	-	477,292	-	-	385,570
Усны интенсити (м³/сая төгрөг)			0.015			0.016			0.019

ХОГ ХАЯГДАЛ

Нийт хог хаягдал (тн)									
Нийт дахин боловсруулсан (тн)	1.567	-	1.567	1.0483	-	1.0483 ¹⁴	0.8749	-	0.8749 ¹⁵
Нийт хогийн цэгүүд рүү ачуулсан (тн)	703.19	-	703.19 ¹⁶	620	-	620	-	-	-

БУСАД

Худалдан авсан A4 цаас (тн)	10.4403	34.6486	45.0889	9.5431	31.2451	40.7882	8.3079	28.9079	37.2159
FSC гэрчилгээтэй цаас (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

¹⁴2023 ба 2022 оны дахин боловсруулсан хог хаягдлын хэмжээг өмнөх оны тайланд буруу дүнгээр тусгасан байсанг залруулж тайлагнав.

¹⁵2023 ба 2022 оны дахин боловсруулсан хог хаягдлын хэмжээг өмнөх оны тайланд буруу дүнгээр тусгасан байсанг залруулж тайлагнав.

¹⁶Нийт хогийн цэгүүд рүү ачуулсан дахин боловсруулах боломжгүй бусад хог хаягдлын хэмжээг 1 ажилтны хоногт гаргах дундаж хаягдлын хэмжээнд үндэслэн тооцоолол гаргаж байна.

ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРУУЛАЛТ	Тодруулга	2024			2023		
		Оффис	Салбар	Нийт	Оффис	Салбар	Нийт
Хамрах хүрээ1 (тнCO2e)		96,165.07			231,794.22		
Бензин	Зардлын ангилал засав			62,654.13			123,395.10
Дизель түлш	Зардлын ангилал засав			33,476.45			108,399.12
Хөргөгч, хөргүүр				0.41			-
Агааржуулагч				34.07			-
Цэвэр хүүгийн орлого /сая төг/		564,620			477,292		
Интенсити (тнCO2e/сая төг)				0.17			0.48
Хамрах хүрээ2 (тнCO2e)		4,909.61			1,159.82		
Эрчим хүч (байршилд сууринсан)	Метриксийн зөрүү болон өгөгдөл сайжруулалт	830.95	1,796.72	2,627.67	881.3		881.3
Халаалт (байршилд сууринсан)	Метриксийн зөрүү болон өгөгдөл сайжруулалт	667.56	1,614.37	2,281.93	278.52		278.52
Цэвэр хүүгийн орлого /сая төг/		564,620			477,292		
Интенсити (тнCO2e/сая төг)				0.008			0.002
Хамрах хүрээ3 бусад (тнCO2e)		2,447.88			2,506.73		
Категори 5: Хог хаягдал	Метриксийн зөрүү болон өгөгдөл сайжруулалт			2,050.77			2,175.73
Хог хаягдал /хогийн цэг рүү ачуулсан/		1,990.90			2,120.70		
Цаас				0.003			0.00
Хуванцар				0.004			0.01
Шил				0.004			0.005
A4 цаасны хэрэглээ		54.33			49.15		

Хуруу зайд		0.0004	0.001
Усны хэрэглээ		5.52	5.86
Категори 6: Томилолт (нислэг)	Метриксийн зөрүү болон өгөгдөл сайжруулалт	166.24	145.44
Категори 7: Ажилтнуудын гэр-ажил-гэр	Метриксийн зөрүү болон өгөгдөл сайжруулалт	230.87	185.56
Цэвэр хүүгийн орлого /сая төг/		564,620	477,292
Интенсити (тнCO2e/сая төг)		0.004	0.005
Хамрах хүрэээз санхүүжүүлсэн (тнCO2e)		1,773,334	1,030,481.29
Категори 15: санхүүжүүлсэн ХХЯ	Өгөгдөл сайжруулалт	728,506	447,590
Хөрөнгө оруулалт /өрийн хэлбэр/	Шинээр тооцоолов	1,028,393	582,621
Хөрөнгө оруулалт /өмчийн хэлбэр/	Шинээр тооцоолов	15,446	271
Цэвэр хүүгийн орлого /сая төг/	-	564,620	477,292
Интенсити (тнCO2e/сая төг)		3.14	2.16

Бусад мэдээлэл**Ажилтнуудад зориулсан сургалт**

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Сургалт	2024	2023	2022
БОНЗ-ын сургалтад хамрагдсан ажилтнуудын too	5,970	7,362	3,919
Нийт сургалтын цаг /хүн.цаг/	194,848	164,738	112,588

Ажилтнуудад зориулсан тэтгэмж

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Тэтгэмж	2024	2023	2022
Эрүүл мэнд			
Эрүүл мэндийн аянд хамрагдсан ажилтнуудын too	551	1063	-
Оффис дээрх эмчид хандан үзүүлсэн ажилтнуудын too	1783	1275	
Эрүүл мэнд болон Гэнэтийн ослын даатгал банкнаас хамруулсан ажилтны too	382	346 ¹⁷	1300
Тусгай хэрэгцээтэй ажилтнууд			
Ажлын байр дээрх ослын улмаас тэтгэмж авч буй ажилтнуудын too	5	4 ¹⁸	-
Тэтгэвэрт гарсан ажилтнууд			
Нэмэлт санхүүгийн дэмжлэг авч буй тэтгэвэрт гарсан ажилтнуудын too	4	5	-

¹⁷ Эрүүл даатгалд хамруулсан ажилтны тоог өмнө жилийн тайланд нийт ажилтнуудын тоогоор буюу зайлшгүй хамрагдах даатгалд хамрагдсан байдлаар оруулсан байсанг залруулж, эрүүл мэнд болон гэнэтийн ослын даатгал банкнаас хамруулсан ажилтны too болгож өөрчлөв.

¹⁸ Ажлын байр дээрх ослын улмаас тэтгэмж авч ажилтнуудын тоог 2023 оны тайланд буруу оруулсан байсанг залруулав.

Санхүүгийн хүртээмж

Дижитал шилжилт

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Дижитал шилжилт	2024 /өөрчлөлт %/	2023/өөрчлөлт %/	2022/өөрчлөлт %/
Дижитал сувгууд хэрэглэгчдийн тоо	+12.6%	+16.4%	-
Дижитал сувгууд идэвхтэй хэрэглэгчдийн тоо	+11.3%	+17.1%	-
Дижитал сувгуудаар хийсэн гүйлгээний тоо	+21.7%	+38.6%	-
Social Pay хэрэглэгчдийн тоо	+35.1%	+37.2%	-
Social Pay-ээр хийсэн гүйлгээний тоо	+65.5%	+121.4%	-

2 болон түүнээс дээш үйлчилгээ авдаг харилцагчдын эзлэх хувь	2024	2023	2022
Иргэд	60.8%	60.8%	-
Бизнес	34.5%	31.8%	-

Кибер аюулгүй байдал

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Зөрчлүүд	2024	2023	2022
Хамгаалагдсан халдлагын тоо	3,964,544	7,500,000	6,700,000
Хамгаалагдсан халдлагын хувь	100%	100%	100%

Олон талт оролцоо

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Харилцагчид	2024	2023	2022
Нийт гарсан гомдлын тоо	29,015	24,431	27,403
Нийт шийдвэрлэсэн гомдлын тоо	29,015	24,431	27,403
Ажлын 5 өдрийн дотор шийдвэрлэсэн гомдлын тоо	25,820	22,655	25,574
Харилцагчдын сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн	76.4%	77.4%	76.5%
Ажилтнууд	2024	2023	2022
Ажилтнуудын сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн	91%	87%	-

“Тэрбум Мод” Сан

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

Хамтын ажиллагаа	2024	2023	2022
Санхүүгийн дэмжлэг ¹⁹	1,155 сая төг	868 сая төг.	-
Тарьсан мод	400	290	140
Нарс	25	25	-
Гацуур	225	165	140
Буйлс	150	100	-

Харилцагчидтай холбоотой тоон мэдээлэл

Банкны харилцагчид, хүйсээр

Тогтвортой хөгжлийн зорилго:

	2024	2023	2022
Банкны нийт харилцагчдын хувь, хүйсээр			
Эмэгтэй	48%	48%	48%
Эрэгтэй	44%	44%	43%
Бусад	8%	8%	8%
Банкны нийт зээлийн бүтээгдэхүүний хүртээмж, хүйсээр			
Эмэгтэй	53%	52%	51%
Эрэгтэй	46%	46%	47%
Бусад	1%	1%	2%
Банкны нийт хадгаламжийн бүтээгдэхүүний хүртээмж, хүйсээр			
Эмэгтэй	56%	56%	56%
Эрэгтэй	44%	44%	44%
Бусад	0%	0%	0%

БОНЗ-ТОЙ ХОЛБООТОЙ ШАГНАЛ

Тогтвортой санхүүжилтийн
Шилдэг банк 2024

Шилдэг дэмжигч байгууллага,
Тэрбум мод сан 2024

Тогтвортой санхүүжилтийн
Шилдэг банк 2019

Тогтвортой санхүүжилтийн
Манлай банк 2020

Тогтвортой санхүүжилтийн
Шилдэг банк 2021

Тогтвортой санхүүжилтийн
Шилдэг банк 2022

Жэндэрийн
Манлай байгууллага 2023

Тогтвортой санхүүжилтийн
Шилдэг банк 2024

ИЛ ТОД НЭЭЛТТЭЙ ТАЙЛАГНАЛ

Тайлангууд	Хамаарах жил	Link
Тогтвортой хөгжлийн тайлан	2020	
Тогтвортой хөгжлийн тайлан	2021	
Тогтвортой хөгжлийн тайлан	2022	
Тогтвортой хөгжлийн тайлан болон дэд тайлангууд <ul style="list-style-type: none"> • Монголын хөрөнгийн биржийн БОНЗ, тогтвортой байдлын тайлagnalын стандарт (GRI стандарт) 	2023	ENG: Sustainable Development (golomtbank.com) MON: Тогтвортой хөгжил (golomtbank.com)
Тогтвортой хөгжлийн тайлан болон дэд тайлангууд <ul style="list-style-type: none"> • Монголын хөрөнгийн биржийн БОНЗ, тогтвортой байдлын тайлagnalын стандарт (GRI стандарт) • Хөгжлийн нэлөөллийн үнэлгээний тайлан (Ногоон бондийн хурээнд нэлөөллийг үнэлсэн тайлан) • НҮББОХ-ийн Хариуцлагатай Банкны Зарчмуудын хэрэгжилтийн тайлан 2024 	2024	
Хариуцлагатай банкны зарчмууд: Явцын тайлан	2021	
Хариуцлагатай банкны зарчмууд: Явцын тайлан (E&Y баталгаажуулсан)	2022	ENG: Sustainable Development (golomtbank.com)
Хариуцлагатай банкны зарчмууд: Явцын тайлан (E&Y баталгаажуулсан)	2023	
Хариуцлагатай банкны зарчмууд: Явцын тайлан (Дотоод аудит баталгаажуулсан)	2024	2024 оноос эхлэн Хариуцлагатай банкны явцын тайлан нь Тогтвортой хөгжлийн тайлантай нийлж гардаг болов. 2024 оны 11-р сараас эхлэн бүх гишүүн байгууллагуудын хувьд, 2024 оны нэгтгэсэн Хариуцлагатай банкны явцын тайлан нь өмнөх Хариуцлагатай банкны зарчмуудын тайлан болон өөрийн үнэлгээний загварыг орлох болно.
		Линк: https://www.unepfi.org/wordpress/wp-content/uploads/2024/11/PRB-Responsible-Banking-Progress-Statement.pdf

БОНЗ ТАЙЛАГНАЛЫН ОУ-ЫН СТАНДАРТУУДЫН НИЙЦЭЛ

НҮББОХ-САНХҮҮГИЙН САНААЧИЛГА, ХАРИУЦЛАГАТАЙ БАНКНЫ ЗАРЧМУУДЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

Зарчим 1: Нийцэл

Голомт банк нь Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд (TX3), Парисын Уур амьсгалын хэлэлцээр, Уур амьсгалын эсрэг хамтын амлалт (CCCA) болон Үндэсний зорилтуудад хувь нэмэр оруулахаар бизнесийн стратегидаа уялдуулан хэрэгжүүлсээр ирсэн бөгөөд банкны стратегийн гол тулгууруудын нэг юм.

2024 оны 4-р сард Ж.П.Морганы Хөгжлийн Санхүүгийн Байгууллагаас, Голомт банкны санхүүжилт, үйл ажиллагааг НҮБ-ын Тогтвортой Хөгжлийн Зорилтууд болох #2, #4, #5, #6, #7, #8, #12, #13, 2024 оны 08 сарын 02-ны байдлаарх хувь нэмрийг өндөр байхаар үнэлэв.

Банкны тогтвортой хөгжлийн стратегид заасанчлан дараах үндсэн дервөн чиглэлд анхаарч байна.

- (1) Тогтвортой засаглал
- (2) Уур амьсгалын эрсдэлийн удирдлага
- (3) Тогтвортой ногоон санхүүжилт
- (4) Хөрөнгө оруулагчдын оролцоо

Зарчим 2. Нөлөөлөл ба зорилтот түвшин

Голомт банкны нийт хөрөнгө зах зээлийн 21.6 хувийг бүрдүүлдэг бөгөөд байгууллагын банк, жижиг дунд банк, иргэдийн банк, дижитал банк, санхүүгийн менежмент зэргээр үйлчилгээ үзүүлдог. НҮББОХ, Санхүүгийн санаачилга – ХБ3-аас гаргасан аргачлалыг ашиглан 2021, 2023 онуудад банкны хөрөнгийн нөлөөллийн дунд материаллаг өөрчлөлт гарна гэж үзэхгүй байгаа болно.

Банкны хөрөнгийн бүтцэд томоохон өөрчлөлт ороогүй тул нөлөөллийн шинжилгээний үр дүнд материаллаг өөрчлөлт гарна гэж үзэхгүй байгаа болно.

Бид 2021 оны Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн нэн чухал сорилтууд болох Үндэсний Тодорхойлсон Хувь Нэмэр (NDC) болон Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд (SDG) зэргийг стратегидаа уялдуулан хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах замаар уур амьсгалын тогтвортой байдлыг хангах, усны нөөцийн тогтвортой менежмент гэсэн хоёр зорилтыг тодорхойлж, чигээ болгосон. Үүний хүрээнд манай банк НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрийн ХБ3-ын үйл явцын 2023 оны тайландaa 2030, 2050 оны зорилтуудад дээрх хоёрыг тусгав.

ХХЯ-г бууруулах замаар уур амьсгалын тогтвортой байдлыг хангах

2023, 2024 оны санхүүжүүлсэн ХХЯ-г эдийн засгийн салбараар харьцуулсныг "Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн удирдлага" хэсгээс харна уу. Хуудас: 75-76

Банкны санал болгож буй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, дотоод бодлого, үйл явц, тогтвортой практик/эдийн засгийн санхүүгийн менежмент зэргээр үйлчилгээ үзүүлдог. НҮББОХ, Санхүүгийн санаачилга – ажиллагааны төлөвлөгөө/шилжилтийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх оролцоо зэрг чухал нөлөөлөлтэй холбоотойгоор харилцагч наартаа хэрхэн шаардлага тавьж байгааг товч тайлбарлана уу. Мөн тухайн жилийн тайллангийн өөрчлөлтийг хавсаргах

Үйл явцын үзүүлэлтүүдийн жишиг:

- Үйлчлүүлэгчид болон/эсвэл нөлөө бүхий салбарын үйлчлүүлэгчдийн %.
- Долларын тогтвортой санхүүжилтийн хэмжээ болон/эсвэл дэлхийн болон салбарын хөрөнгийн %.

Ногоон эдийн засгийн шилжилт, улс орны Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхийн тулд Голомт банк харилцагчийн оролцоог чухал гэдэгт итгэдэг. Банк нь дараах сувгуудаар үйлчлүүлэгч, харилцагчидтай харилцдаг.

Зарчим 1: Нийцэл

Зарчим 2. Нөлөөлөл ба зорилтот түвшин

Зарчим 3. Харилцагч, үйлчлүүлэгчид

Тогтвортой усны менежмент

а) 2024 оны ус их ашигладаг харилцагчдын авсан санхүүжилтийн төлөгдөөгүй үлдэгдэл

Эдийн засгийн салбар	2023		2024	
	сая м²	Харилцагч #	сая м²	Харилцагч #
ХАА	11.45	4	-	-
Үйлдвэр	20.63	41	9.97	13
Уул уртай болон хайтуул	3.57	22	8.46	16
Дад бүгэц	2.16	5	29.3	5
Усан хангаж, хог хангалин менежмент	0.0024	1	-	-
Худалдаа	0.15	3	0.5	3
Зочид буудал, эмнэлэг, нийтмийн үйлчилгээ	0.05	1	0.02	1
Тээвэр, логистик	0.0001	1	0.003	1
НИЙТ	38.01	78	48.21	39

Усны эх үүсвэр	2023		2024	
	сая м²	Харилцагч #	сая м²	Харилцагч #
Гадаргын (гол, нур)	0.55	3	-	-
Гүний	14.75	39	9.93	25
Зөөврийн	0.23	4	-	-
Төвийн сүлжээ	22.11	30	29.26	11
Давхар	0.34	1	9.02	3
N/A	0.02	1	-	-
НИЙТ	38.01	78	48.21	39

1. Харилцагчийн сургалт:

Голомт банк ногоон бизнесийн шилжилтийг хийх, ногоон санхүүжилтэд хамрагдах, байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийг ойлгож, удирдах талаараа зааварчилгаа өгөх зорилгоор харилцагч нартаа ганцаарилсан сургалт санаал болгож байна. Манай харилцагч нарт зориулсан сургалт, уулзалтууд нь 2023Н2 оноос хойш KPI-ийн салшгүй хэсэг болсон. 2024 онд 21 аж ахуйн нэгжийн төлөөлөл бүхий 136 (эмэгтэй – 77, эрэгтэй-59) албан хаагчдад ганцаарчилсан сургалт, уулзалт зохион байгуулаа.

2. Харилцагч нарт зориулсан арга хэмжээ

Манай харилцагч нар дунд хамгийн эрэлттэй жил бүр зохион байгуулагддаг арга хэмжээ бол “Байгууллагын харилцагч” нарт зориулсан “Санхүүгийн менежерүүдийн чуулга уулзалт”, мөн Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд зориулсан “Бизнес хурал” билээ. 2024 онд дээрх арга хэмжээ нь “Дэлхийн зах зээлд хүрэх гүүр” сэдвийн дор зохиогдож нийт 850 гаруй төлөөлөгч оролцсон. Арга хэмжээний үеэр тогтвортой байдалтай холбоотой дараах сэдвуудийг хэлэлцэв.

Зарчим 1: Нийцэл

Зарчим 2. Нөлөөлөл ба зорилтот түвшин

Зарчим 3. Харилцагч, үйлчлүүлэгчид

2024 оны байдлаар ус их ашигладаг салбарын үйл ажиллагаа явуулж байгаа харилцагчдын тоо 78-аас 39 болж буурсан ч жилийн усны хэрэглээ 38.01 сая.м³-аас 48.21 сая.м³ болж өссөн байна. Энэ өсөлт нь дөрвөн дулааны цахилгаан станцад эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилт шинээр олгосондой холбоотой билээ. Голомт банк цахилгаан станцуудыг санхүүжүүлэх нь ХХЯ-д сэргеөр нөлөөлөхийг ойлгох байгаа ч улс орны хувьд дулаан, эрчим хүчиний хомсдоолоос сэргийлэх стратегийн чухал дэд бүтэц юм. Эрчим хүчиний салбарын тасралтгүй, найдвартай ажиллагаа, эрчим хүчиний аюулгүй байдал нь Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд болон улс орны эдийн засгийн хөгжил цэцэглэлтэй салшгүй холбоотой билээ.

2) Усны тогтвортой менежмент – Усны газрын дарга З.Батбаяр аж ахуйн нэгжүүдэд улсын бохир ус цэвэршүүлэх системд хэрэглэсэн усаа зайлзулахаас өмнө бохир ус цэвэршүүлэх технологи сууринуулах шаардлагатайг анхааруулав.

3) "Электрокрем" ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал О.Одонсурэн аюултай хог хаягдлыг дахин боловсруулах байгууламж барих, ашиглахтай холбоотой Голомт банкнаас ногоон санхүүжилт авсан.

Төрийн "Эрчим хүчиний бодлого 2015-2030" тэргүүлэх чиглэл, стратегийн зорилтууд нь:

1. Аюулгүй байдал – эрчим хүчиний аюулгүй байдал, найдвартай хангамжийг хангах

2. Үр ашиг – эрчим хүчиний салбарын инновац, дэвшилтэй технологийг дэмжиж, байгаль хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлнэ

3. Байгаль орчин – сэргээгдэх эрчим хүчиний үйлдвэрлэлийнхувийг нэмэгдүүлж, уламжлалт эрчим хүч, хүлэмжийн хийн байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулна.

b) 2024 оны эцсээр бүрдүүлсэн ус ариун цэврийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх багц

Голомт банк нь 2023 оны сүүлчээс эхлэн байгууллага болон жижиг дунд бизнес эрхлэгчдэд ус ариун цэврийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх тогтвортой, ногоон санхүүжилтийг олж эхэлсэн. Тайлант оны эцэст банкны ус ариун цэврийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх багц олон улсын фондод тайлагнасан дүнгээр 5.6 сая ам. доллар байна.

1) "Монголын Ногоон Барилгын Хүрээлэн" Гүйцэтгэх захирал Ц.Батгэрэл шинээр эхлүүлсэн үндэсний "BestGer" ногоон барилгын гэрчилгээг танилцуулав.

2) Усны тогтвортой менежмент – Усны газрын дарга З.Батбаяр аж ахуйн нэгжүүдэд улсын бохир ус цэвэршүүлэх системд хэрэглэсэн усаа зайлзулахаас өмнө бохир ус цэвэршүүлэх технологи сууринуулах шаардлагатайг анхааруулав.

3) "Электрокрем" ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал О.Одонсурэн аюултай хог хаягдлыг дахин боловсруулах байгууламж барих, ашиглахтай холбоотой Голомт банкнаас ногоон санхүүжилт авсан.

3. Ногоон зээлийн багц 2024 оны байдлаар Голомт банк нь тогтвортой, ногоон зээлийн таван бүтээгдэхүүн, ногоон санхүүгийн шийдлийг харилцагч наартаа санал болгож байна.

Банкны хийсэн өргөн цар хүрээтэй сургалтуудын үр дүнд манай ногоон зээлийн багц мэдэгдэхүйц өссөн бөгөөд 2023 оны эцэст 183 тэрбум төгрөг байсан бол 2024 оны эцэс гэхэд 265 тэрбум төгрөг болж өссөв.

Ногоон болон тогтвортой бүтээгдэхүүний борлуулалтыг хурдаасгах дотоод сургалтууд:

1. Тогтвортой, ногоон санхүүжилтийн чиглэлээр сургагдсан 157 харилцааны шинэ менежерүүд.

2. Ногоон санхүүжилтийн боломж, бүтээгдэхүүнүүдийг харилцагч наартаа танилцуулах, борлуулах чиглэлээр 167 (эмгэгтэй 112, эрэгтэй 55) ажилтан сургалтад хамрагдлаа.

3. Эрчим хүчиний хэмнэлт, эрчим хүчиний хэмнэлтийн чиглэлээр гадаадын сангаас 62 ажилтан сургалтад суусан.

Зарчим 1: Нийцэл

Зарчим 2. Нөлөөлөл ба зорилтот түвшин

Зарчим 3. Харилцагч, үйлчлүүлэгчид

Ангилал	Ам.доллар
Цэвэр ус хангамж, босир ус зайлцуулж шугам хослой барих	4,277,240
Сантехникийн тоног төхөөрөмж, ус хадгалах сэв	1,203,725
Хиймэл нүүр	141,884
Нийт	5,622,850

с) Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг**Усны газартай хамтын ажиллагаа**

Голомт банк нь 2024 оны 3-р сард Усны газартай хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулан, тус санамж бичгийн хүрээнд харилцагчдынхаа тогтвортой ус ашиглалт болон ус хэмнэлтийг сайжруулах сургалт, зөвлөгөө өгч хамтран ажиллаж байна. Мөн, үйлдвэрийн хаягдал усыг урьдчилан цэвэрлэх байгууламжийн талаар шаардлагатай мэдээлэл солилцов.

Эх сурвалж ба холбоос	Эх сурвалж ба холбоос	Эх сурвалж ба холбоос
Дараах холбоосоор Тогтвортой хөгжлийн бодлогын хураангуйтай танилцана уу. Холбоос: Тогтвортой хөгжлийн бодлого	Банкны санхүүгийн гүйцэтгэл болон зээлийн багцын дэлгэрэнгүй мэдээллийг 2024 оны жилийн тайлангаас харна уу. Холбоос: 2024 оны жилийн тайлан	Манай Тогтвортой, Ногоон зээлийн бүтээгдэхүүнтэй танилцана уу. (a) Иргэдийн ногоон зээлийн бүтээгдэхүүн Холбоос: Зээл
2024 оны Тогтвортой хөгжлийн нөлөөллийн үнэлгээг дараах холбоосор харна уу. Холбоос: Тогтвортой хөгжлийн нөлөөллийн үнэлгээ	НҮББОХ, Санхүүжилтийн санаачилгын хүрээн дэх манай 2021 оны тайлангийн үйл явцын нөлөөллийн дүн шинжилгээ, хоёр зорилт тодорхойлох зэргийг доорх холбоосор харна уу. Холбоос: Golomt-Bank-PRB-Stand-Alone-Report-2021.pdf.p.4-11	(b) Бизнесийн зээлийн бүтээгдэхүүн Холбоос: Зээл
2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн Тогтвортой засаглалын хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 13-20	Дунд болон урт хугацааны зорилтуудыг НҮББОХ, Санхүүгийн санаачилга – ХБЗ хүрээн дахь манай 2023 оны явцын тайлангаас харна уу. Холбоос: UNEP-FI-PRB-2023-report_1.p.19-20	2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн Тогтвортой санхүүжилтийн хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 22-35 Хуудас: 22-35
2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн Тогтвортой ногоон санхүүжилтийн хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 22-35	Манай харилцагчийн "Тогтвортой нонгоон санхүүжилтийн сайн туршлагуудыг доорх холбоосноос харна уу. Холбоос: ТОГТВОРТОЙ НОГООН-САНХҮҮЖИЛТИЙН САЙН ТУРШЛАГУУД1.pdf	
2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн оролцоог хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 62-66	Эрчим хүчиний яамнаас гаргасан Эрчим хүчиний салбарын 2030 он хүртэлх үндэсний төлөвлөгөөний тайланг доорх холбоосноос үзнэ үү. Холбоос: https://energy.gov.mn/laws/show/id/202	

Зарчим 4: Оролцогч талууд

2021 оноос хойш Голомт банкны Тогтвортой хөгжлийн стратеги дараах үндсэн дөрвөн чиглэлд төвлөрч байна.

- (1) Тогтвортой засаглал
- (2) Уур амьсгалын эрсдэлийн удирдлага
- (3) Тогтвортой ногоон санхүүжилт
- (4) Олон талт оролцоог хангах

Тайлант жилийн хугацаанд Тогтвортой хөгжлийн стратегид олон улс болон үндэсний хүрээнд зорилго, стандартад томоохон өөрчлөлт ороогүй байна.

Зарчим 5. Засаглал ба соёл

Голомт банк нь тогтвортой байдал, ногоон санхүүжилтийнчиглэлээрхоролцоог Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТҮЗ) болон удирдлагын багийн үүрэгт бүрэн тусган ажиллаж байна. Үүний хүрээнд, ТҮЗ, удирдлагын баг, тайланг нээлттэй нийтэлсээр байна. Сүүлийн мэргэшсэн багаас бүрдсэн гурван шатлалт засаглалын бүтцийг хэвээр хадгалж, Яңг Монголия ХХК хянасан бөгөөд банкны тогтвортой байдал, ногоон санхүүжилтийн тайлангийн үнэн зөв байдлыг хянаж, хараат засаглалын стандартыг сайжруулсаар байна.

Ингэснээр банкны тогтвортой байдлын стратегийн хэрэгжилттэй холбоотой ажлыг урагшлуулах бат бөх суурийг тавьсан байна.

Зарчим 6. Ил тод байдал ба хариуцлага

Голомт банк 2021 оноос хойш НҮБ-ын санхүүжилтийнчиглэлээрхоролцоог Төлөөлөн Байгаль орчны хөтөлбөр (НҮББОХ)-ийн удирдах зөвлөл (ТҮЗ) болон удирдлагын санхүүгийн санаачилгын Хариуцлагатай Банкны Зарчмууд (ХБЗ)-ын үйл явцын тайланг нээлттэй нийтэлсээр байна. Сүүлийн мэргэшсэн багаас бүрдсэн гурван шатлалт хоёр жилийн хугацаанд тус тайланг Эрнэст энд засаглалын бүтцийг хэвээр хадгалж, Яңг Монголия ХХК хянасан бөгөөд банкны тогтвортой байдал, ногоон санхүүжилтийн тайлангийн үнэн зөв байдлыг хянаж, хараат засаглалын стандартыг сайжруулсаар байна. бус үнэлгээ хийснээр үйл ажиллагааны ил Ингэснээр тод хариуцлагатай байдлыг баталгаажуулсан стратегийн хэрэгжилттэй холбоотой ажлыг болно.

2024 оны НҮББОХ санхүүгийн санаачилга – ХБЗ-ын үйл явцын тайланг банкны дотоод аудит баталгаажуулсан болно.

Эх сурвалж ба холбоос

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн нөлөөллийн үнэлгээг дараах холбоосноос харна уу.
Холбоос: [Тогтвортой хөгжлийн нөлөөллийн үнэлгээ](#)

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн Тогтвортой засаглалын хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 13-20

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн удирдлагын хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 68-78

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн Тогтвортой ногоон санхүүжилтийн хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу.
Хуудас: 22-35

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн олон талт оролцоог хангах хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу.
Хуудас: 62-66

Эх сурвалж ба холбоос

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн Тогтвортой засаглалын хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 13-20

2024 оны Тогтвортой хөгжлийн тайлангийн уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн удирдлагын хэсгийг дараах хуудаснаас харна уу. Хуудас: 68-78

Эх сурвалж ба холбоос

НҮББОХ, Санхүүгийн санаачилга, ХБЗ-ын 2021-2023 оны үйл явцын тайланг дараах холбоосноос үзнэ үү.
Холбоос: [Тайлан](#)

2023 ОНЫ ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ТООЦООЛЛЫН ТОДРУУЛГА

2023 оны хүлэмжийн хийн тооцоололд өгөгдлийн сайжруулалт хийн, тооцооллыг шинэчлэн засав. Дараах өөрчлөлтүүд орсон болно.

Хамрах хүрээ 1

Утга	2023 шинэ тооцоолол тнCO2e	2023 хуучин тооцоолол тнCO2e	Зөрүү %
Бензин	123,395.10	247,073.56	50.05%
Дизель	108,399.12	160,990.09	32.67%
Нийт	231,794.22	408,063.66	43.19%

- 2023 оны бензин түлшний зардалд орон нутгийн ачаа тээвэрт зарцуулагдсан 161сая төгрөгийн зардал илүү орсон байсныг хасаж тооцоолов.
- Худалдан авсан дизель түлшний хэмжээг бензиний үнээр тооцоолж бодсоныг засан дизель түлшний үнэ болох 3,890 төгрөгт харьцуулан бодож гаргав.
- Худалдан авсан түлшний хэмжээг гаргах боломжгүй байгаа тул түлшний зардлыг тухайн түлшний үнүүдэд хуваан хэмжээг гаргаж байна.
- Ашигласан эх үүсвэр: IPCC Chapter3.Mobile combustion

Хамрах хүрээ 2

Утга	2023 шинэ тооцоолол тнCO2e	2023 хуучин тооцоолол тнCO2e	Зөрүү %
Эрчим хүч	881.30	881,302.10	100%
Дулаан	278.52	278,517.07	100%
Нийт	1,159.82	1,159,819.17	100%

- Эрчим хүч болон дулааны хүлэмжийн хийн хөрвүүлэлтийн коэффициент дээр метрикийн алдаа гаргасанг залруулав.
- Ашигласан хөрвүүлэлтийн коэффициент: Эрчим хүч: 0.00075тнCO2/кВт.ц; Дулаан: 0.097 тнCO2/ГДж

Хамрах хүрээ 3 (бусад)

Утга	2023 шинэ тооцоолол тнCO2e	2023 хуучин тооцоолол тнCO2e	Зөрүү %
C5: Хог хаягдал	2,175.73	39,160	94.44%
C6: Гадаад томилолт	145.44	43,652	99.67%
C7: Ажилтнуудын ажил-гэр зорчих хэлбэр	185.56	1,059,977	99.98%
Нийт	2,506.73	1,142,789	99.78%

- Хог хаягдлын хувьд цаас, хуванцар, шилний хэмжих нэгжийг тн рүү шилжүүлэв. Энгийн буюу бусад хог хаягдлаас ялгарч буй хүлэмжийн хийн тооцооллыг нөхөн хийв. Тооцоолол: Хогоо дахин боловсруулалтын компанид өгдөг оффисын ажилтны too * Дундаж хог хаягдлын хэмжээ * 30% + Бусад оффис, салбарын ажилтны too * Дундаж хог хаягдлын хэмжээ.
- Гадаад томилолтын хувьд чиглэлээс хамаарч өөр өөр хөрвүүлэлтийн коэффициент ашиглав.
- Дотоод нислэгийн хувьд 0.2726 кгCO2e/хүн.км, олон улсын нислэгийн хувьд 3,700км хүртэлхийг богино чиглэл (0.1859 кгCO2e/хүн.км), 3700км-с дээшхийг урт чиглэл (0.2613 кгCO2e/хүн.км) хэмээн тооцоолов.
- Ажилтнуудын ажил гэр хооронд зорчих хэлбэрээс хамаарч ялгарч буй хүлэмжийн хийн тооцоололд өгөгдлийн сайжруулалт хийсний үндсэн дээр нийт зорчсон км-т өөрчлөлт орсон байна. Мөн хөрвүүлэлтийн коэффициентийн метрикийг засав.
- Ашигласан хөрвүүлэлтийн коэффициент: [UK conversion factors](#)

Хамрах хүрээ 3 (санхүүжүүлсэн)

Утга	2023 шинэ тооцоолол тнCO2e	2023 хуучин тооцоолол тнCO2e	Зөрүү %
Санхүүжүүлсэн багц	447,590	1,607,027	72.15%
Хөрөнгө оруулалт	582,892	-	
Нийт	1,030,481.29	1,607,027	35.88%

- Нийт санхүүжүүлсэн багцаас ялгарч буй хүлэмжийн хийн тооцоололд 2023 онд тооцооллын сайжруулалт хийж PCAF тооцооллын аргын дагуу корпорэйт харилцагчдын өр төлбөр, эздийн өмчийн мэдээллийг оруулж хамаарлын хүчин зүйлийг (attribution factor) нэмснээр тухайн харилцагчдын нийт ялгаруулж буй хүлэмжийн хийн ялгарлаас банкны оруулсан хувьд зөвхөн банканд хамааралтай хүлэмжийн хийг нарийвчлан тооцоолов.
- 2024 оноос эхлэн PCAF Ангиллын засгийн газрын өр, худалдан авсан бонд, хувьцаа ангиллын хүрээнд хөрөнгө оруулалтаас хамааран үүдэн гарч буй хүлэмжийн хийн тооцооллыг тооцож эхлэв. 2023 оны хөрөнгө оруулалтын хүлэмжийн хийн тооцооллыг энэхүү тайлант онд харьцуулах үүднээс PCAF аргачлалаар нөхөн тооцоолов.
- Ашигласан хөрвүүлэлтийн коэффициент: PCAF Part A-Financed Emissions

2024

www.golombank.com